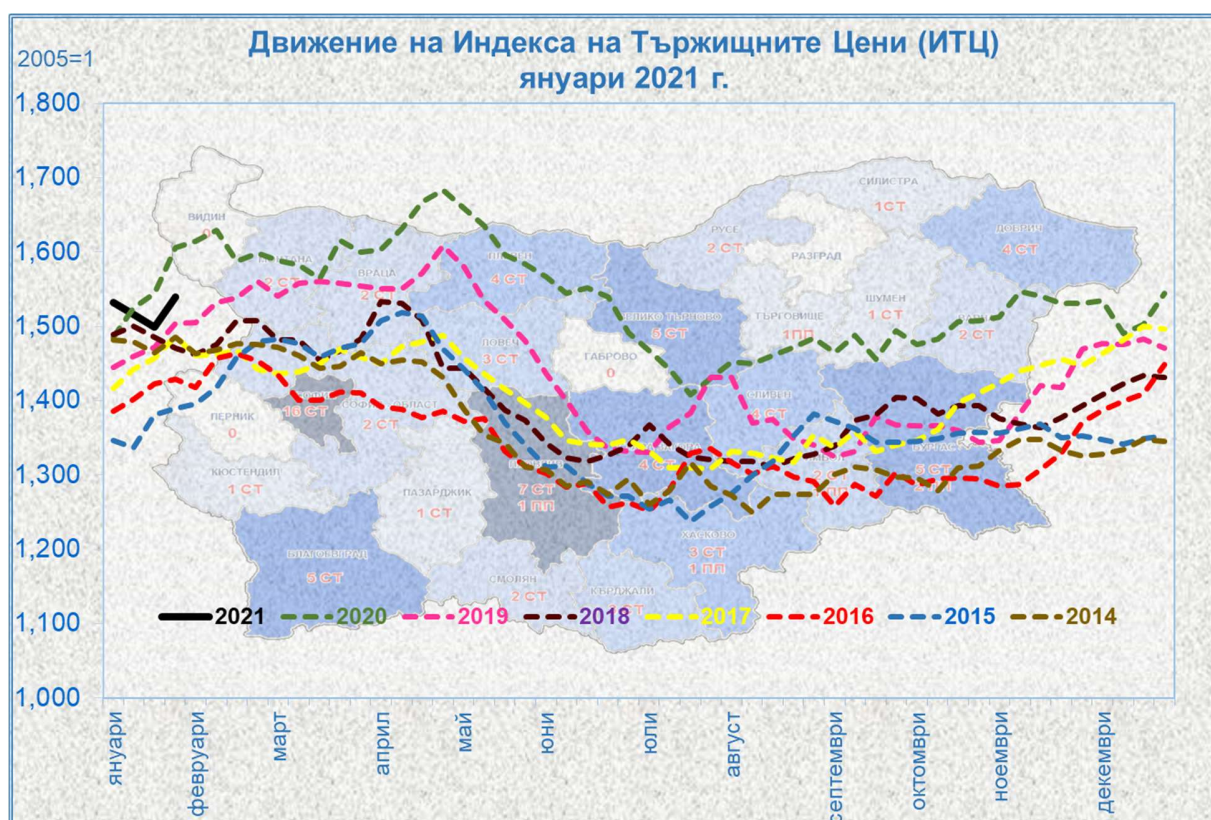

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. януари 2021 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

След Коледните празниците през декември, още в края на 2020 г. се забелязва намаляване на търговската активност. През първия месец на 2021 г. пазарът на едро на храни в известна степен е по-вял и през първите седмици се наблюдават низходящи тенденции при движението на цените на едро.

На **месечна база** на пазара на храни се наблюдават разнопосочни тенденции, но ценовите отклонения в двете посоки са минимални и се движат в диапазона $\pm 1-3\%$.

На **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в широк интервал от 5% до 25%. С изключение на кравето масло, поскъпване спрямо миналата година има и при млечните произведения. Пазарът на месо през първия месец на годината е спокоен, с цени близки до нивата от същия месец на предходната година. По-значително покачване на цената на годишна база има при месните произведения.

През месец януари цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база се наблюдава поскъпване на някои зеленчуци, а цените на плодовете задържат нивата си от предходния месец. На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са преобладаващо низходящи.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец януари в **периода 2016 – 2021 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти са най-високи, а нивата на стойностите на млечните и месните произведения се доближават до същия месец на предходната година. Най-високи цени през м. януари тази година в сравнение със същия месец на предходния пет годишен период са отчетени при брашното, фасула, ориза, олиото, кравето сирене и каймата.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците са основно низходящи, като цените им са по-ниски спрямо същия месец на

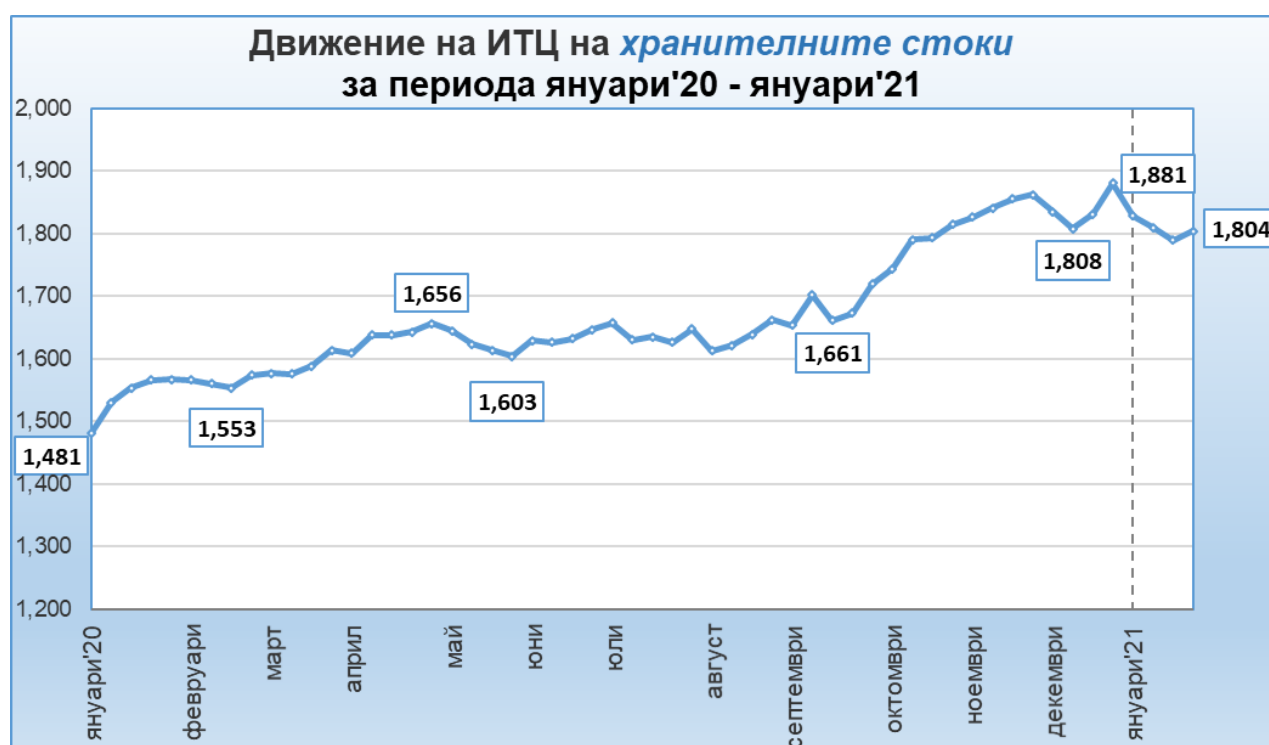
предходните две – три години. Изключение прави цената на портокалите, която е през тази година е най-висока.

През м. януари 2021 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** тръгва от по-високи нивата в сравнение с периода на 2014 г.- 2020 г., но в резултат на намаляването на стойностите още през втората седмица на месеца, кривата минава под нивото от 2020 г. и се доближава до нивото от 2018 г.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава ръст на цените на захарта, зърнените храни и растителни масла. Макар и в по-слаба степен, цените на месата и млечните продукти също се покачват.

Хранителни стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

Фиг. 1

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

През последната седмица на 2020 г. се наблюдаваше известно успокояване на пазара на хранителните стоки и индексът имаше низходящ тренд. През първия месец на 2021 г. се запазва низходящият тренд на кривата. Леко покачване на стойностите на този индекс има през последната седмица на януари и кривата стъпва на ниво от 1.804 пункта. Средномесечните стойности на индекса през януари спрямо декември са с 1.5% по-ниски, но спрямо същия месец на предходната година кривата се стабилизира на много по-високо ниво. (фиг.1)

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г., когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. (фиг.2)

Фиг. 2

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. януари, спрямо предходния месец са разнопосочни, но ценовите отклонения са незначителни.

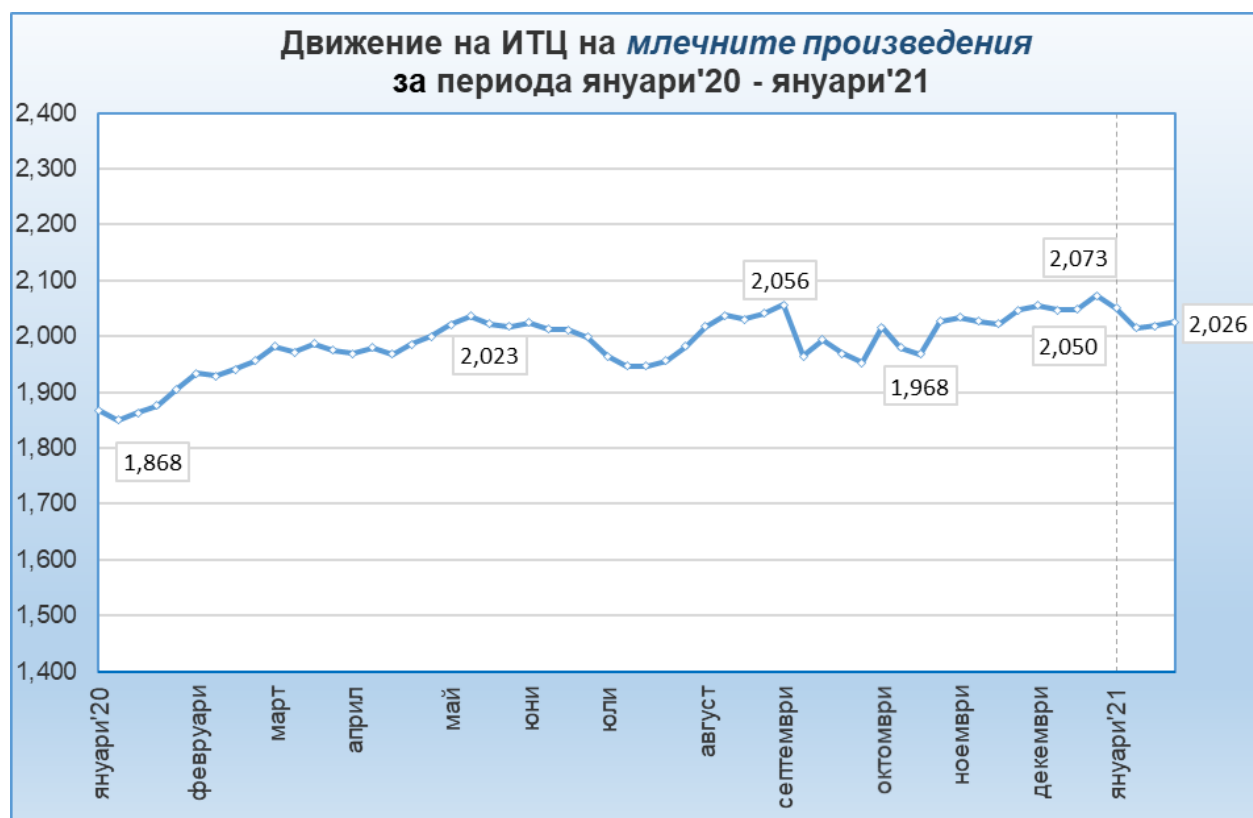
Поскъпването при стоките от тази група е в диапазона 1-2% и то е регистрирано при захарта, фасула и брашното. Поевтиняването на месечна база е в същия диапазон и се наблюдава при ориза, лещата и олиото (0.4%). Спад на цената с 5% (1ст./бр.) има при яйцата. (табл. 1, фиг.7)

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

И при този индекс се наблюдава низходящ тренд през първите две седмици на годината и стабилизиране на кривата през вторат половина на януари.

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 2.050 пункта и през последната седмица стъпват на 2.026 пункта, което е с 6% по-високо в сравнение със същия период на миналата година.

Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно изразено при кравето масло. В резултат на устойчивия възходящ тренд на кривата през предходната година, стойностите, достигнати през последната седмица на 2020 г. са на най-високото ниво за периода, в който Комисията конструира и наблюдава този индекс. (фиг.4)

Фиг. 3

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Фиг. 4

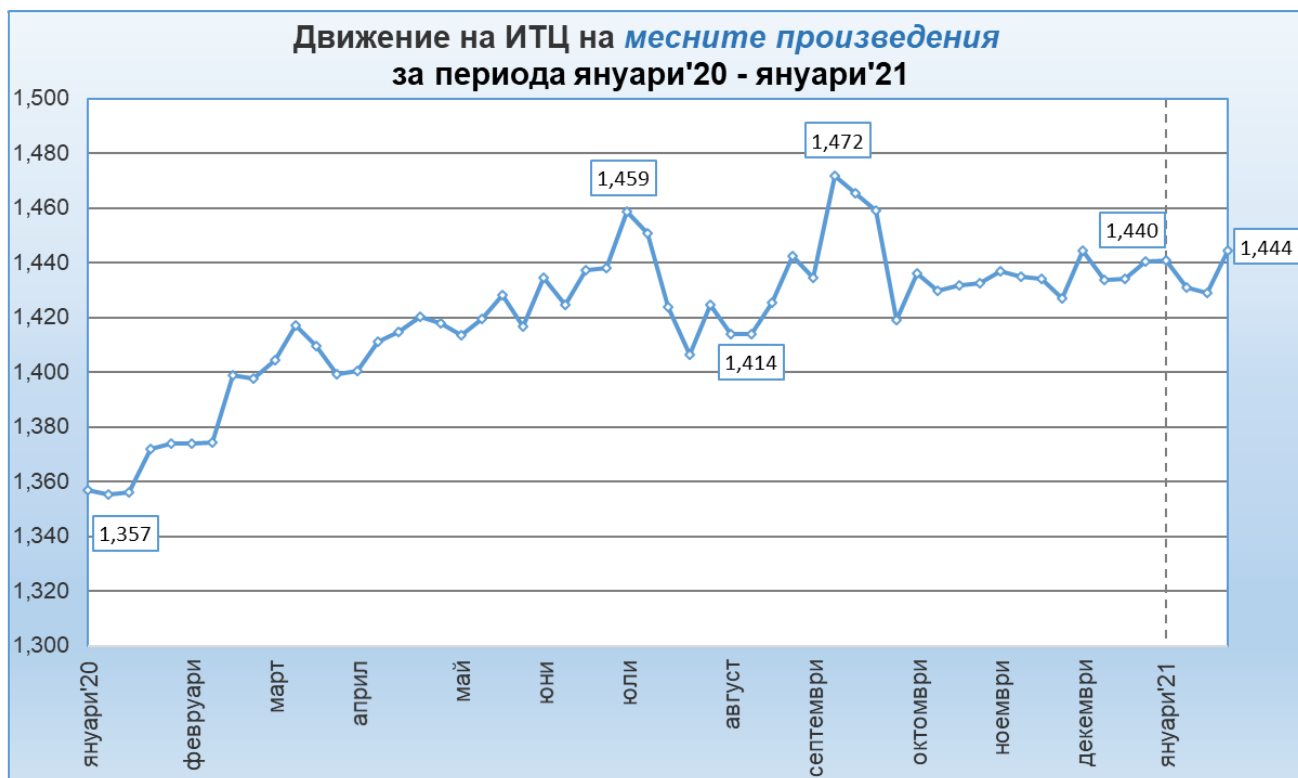
През януари се наблюдават стабилни цени на **млечните произведения**, като стойностите се доближават до нивата от предходния месец. (фиг.7, 34-39)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 5)

В началото на годината кривата стартира от ниво 1.440 пункта. В началото на месеца индексът има низходящ тренд, който се обръща през последните две седмици, доближава се до стойностите от началото на година и стъпва на ниво от 1.444 пункта.. В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с 5% по-високи.

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения са отчетети през м. октомври 2020 г – 1.472 пункта. (фиг. 6)

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

Фиг. 5

Фиг. 6

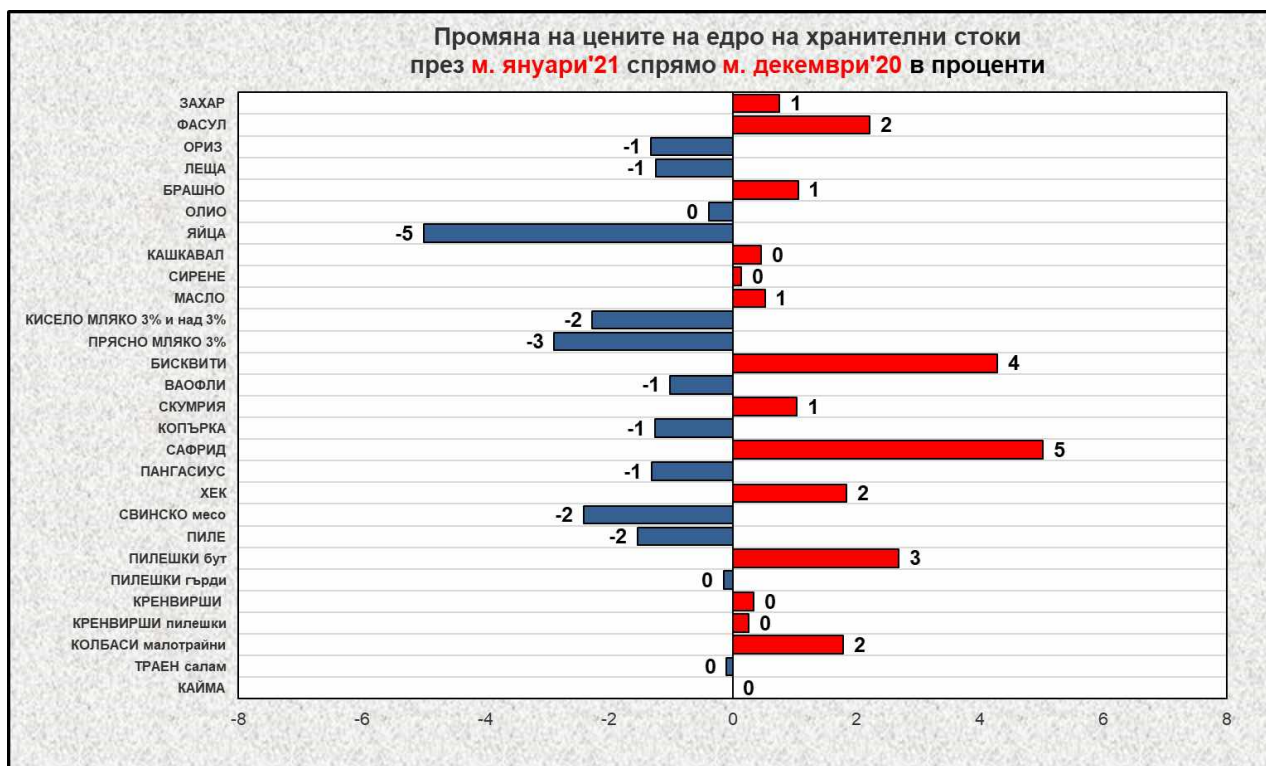
Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. януари в сравнение с декември са с разнопосочни тенденции.

Повишение с около 2-3% е отчетено при пилешкия бут и малотрайните колбаси.

Поевтиняване на месечан база с около 2% е регистрирано при свинското и пилешкото месо, а цените на повечето месни произведения се задържат около нивата от предходния месец. (табл. 1, фиг. 7)

Таблица 1

СТОКА	декември'20	януари'21			януари'20		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,32	1,33	0,8	0,01	1,27	4,7	0,06
ФАСУЛ	3,60	3,68	2,2	0,08	3,48	5,7	0,20
ОРИЗ	2,27	2,24	-1,3	-0,03	1,98	13,1	0,26
ЛЕЩА	2,41	2,38	-1,2	-0,03	2,28	4,4	0,10
БРАШНО	0,94	0,95	1,1	0,01	0,89	6,7	0,06
ОЛИО	2,58	2,57	-0,4	-0,01	2,05	25,4	0,52
ЯЙЦА	0,20	0,19	-5,0	-0,01	0,19	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,78	10,83	0,5	0,05	10,60	2,2	0,23
СИРЕНЕ	6,88	6,89	0,1	0,01	6,16	11,9	0,73
МАСЛО	1,91	1,92	0,5	0,01	2,17	-11,5	-0,25
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,88	0,86	-2,3	-0,02	0,86	0,0	0,00
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,73	1,68	-2,9	-0,05	1,57	7,0	0,11
БИСКВИТИ	1,40	1,46	4,3	0,06	1,29	13,2	0,17
ВАОФЛИ	2,98	2,95	-1,0	-0,03	3,03	-2,6	-0,08
СКУМРИЯ	4,82	4,87	1,0	0,05	3,71	31,3	1,16
КОПЪРКА	2,40	2,37	-1,3	-0,03	1,94	22,2	0,43
САФРИД	3,38	3,55	5,0	0,17	3,20	10,9	0,35
ПАНГАСИУС	3,83	3,78	-1,3	-0,05	3,67	3,0	0,11
ХЕК	4,88	4,97	1,8	0,09	5,00	-0,6	-0,03
СВИНСКО месо	9,54	9,31	-2,4	-0,23	9,33	-0,2	-0,02
ПИЛЕ	3,90	3,84	-1,5	-0,06	3,96	-3,0	-0,12
ПИЛЕШКИ бут	2,97	3,05	2,7	0,08	2,99	2,0	0,06
ПИЛЕШКИ гърди	6,79	6,78	-0,1	-0,01	7,06	-4,0	-0,28
КРЕНВИРШИ	5,79	5,81	0,3	0,02	4,85	19,8	0,96
КРЕНВИРШИ пилешки	3,82	3,83	0,3	0,01	3,88	-1,3	-0,05
КОЛБАСИ малотрайни	5,01	5,10	1,8	0,09	4,92	3,7	0,18
ТРАЕН салам	9,79	9,78	-0,1	-0,01	7,84	24,7	1,94
КАЙМА	5,80	5,80	0,0	0,00	5,36	8,2	0,44

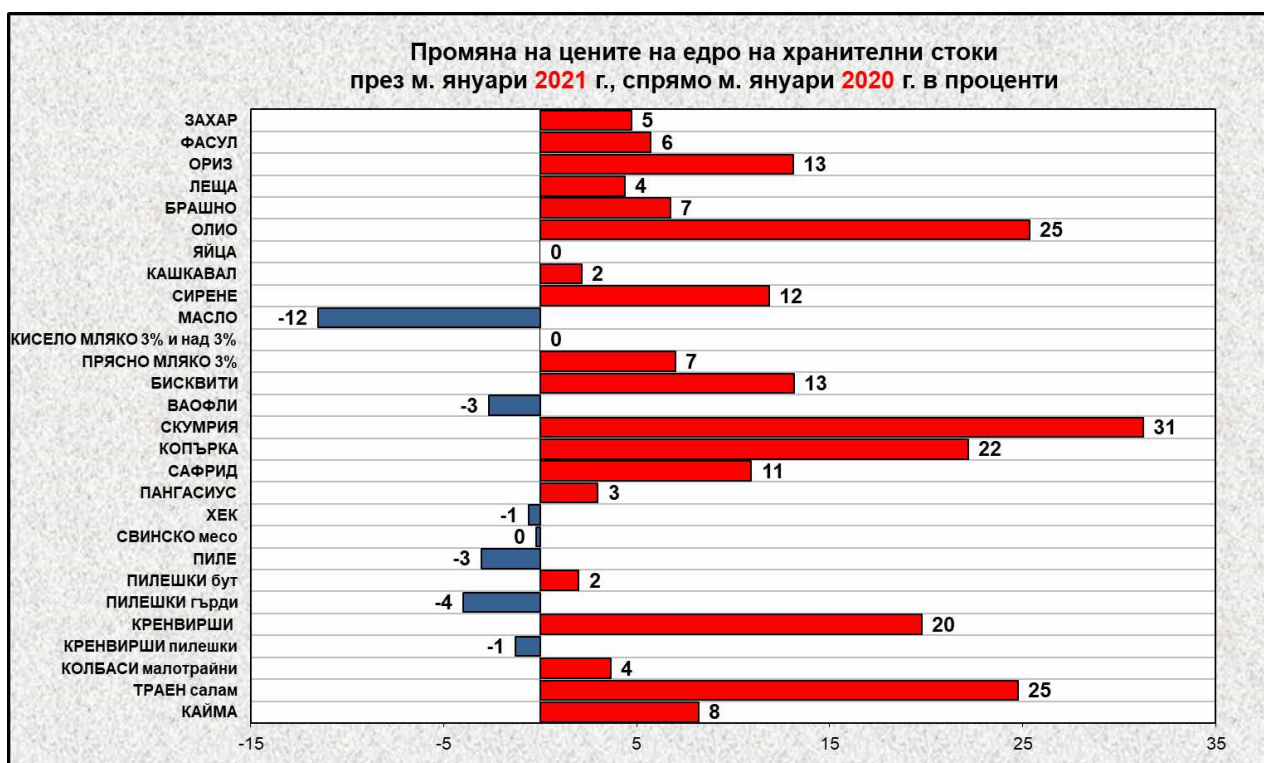
Фиг. 7

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8)

Цената на яйцата се задържа около миналогодишните нива. Поскъпването на годишна база на останалите стоки от тази група е 5-13%. В резултат на устойчивото поскъпване на олиото през 2020 г., цената му през месец януари тази година е с 25% по-висока. (фиг.12-23) Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 3-12%, а цената на кравето масло бележи спад от 12% спрямо същия месец на миналата година. (фиг.34-39) Поскъпване на годишна база с 20-25% е отчетено при кренвиршите и трайния салам, а малотрайните колбаси, каймата и пилешкият бут поскъпват с 2-8%. В сравнение със същия месец на предходната година, цените на пилето и пилешките гърди са с 3-4% по-ниски. Цената на свинското месо се стабилизира около миналогодишните нива. (фиг.24-33)

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват възходящ тренд, като най-голямо поскъпване е отчетено при скумрията (31%), следвана от копърката (22%) и сафрида (11%).

При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база на бисквитите с 13% и поевтиняване на вафлите с 3%. (фиг. 8)

Фиг. 8

Таблица 2 Цени на едро на хранителни стоки през м. януари 2016/2021 г.

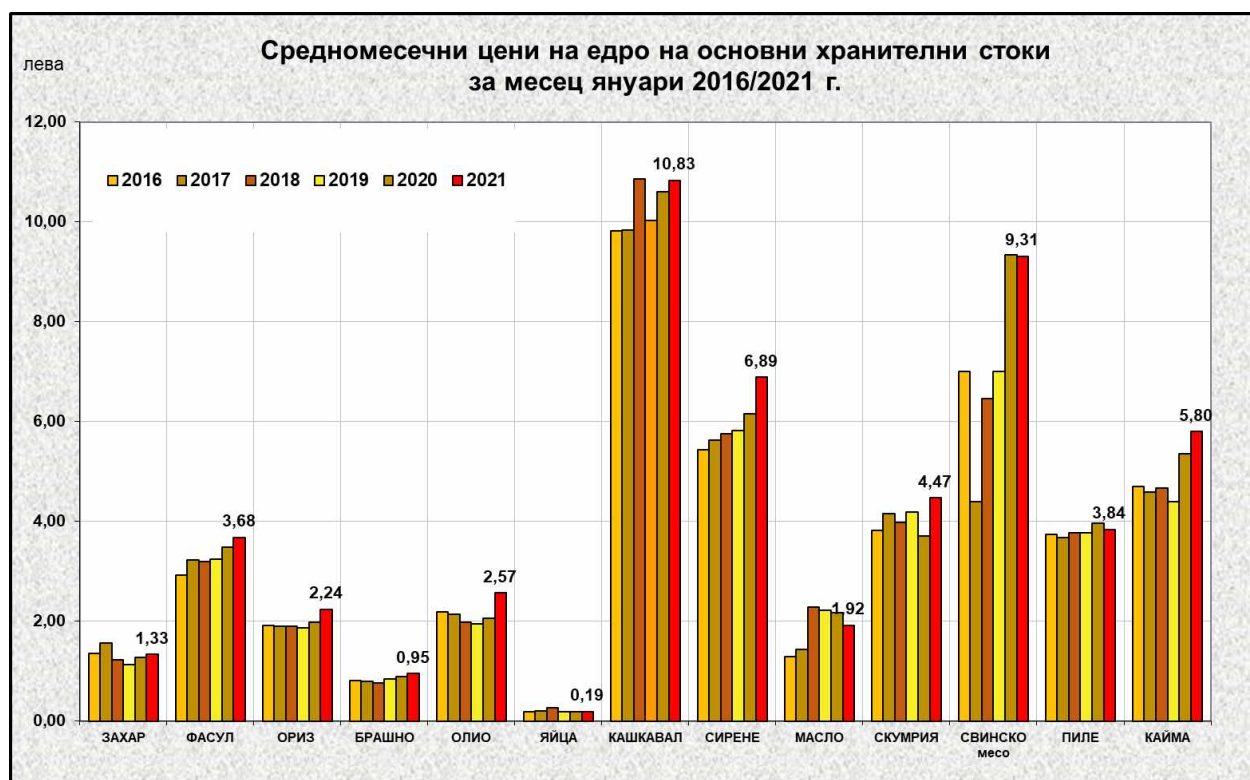
януари	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
година														
2016	1,36	2,92	1,91	0,81	2,19	0,19	9,82	5,43	1,29	3,82	7,00	3,73	4,70	45
2017	1,56	3,23	1,90	0,80	2,13	0,20	9,83	5,62	1,44	4,15	4,39	3,67	4,58	44
2018	1,22	3,20	1,89	0,76	1,98	0,26	10,86	5,75	2,28	3,98	6,45	3,77	4,67	47
2019	1,13	3,24	1,87	0,84	1,95	0,19	10,03	5,81	2,21	4,19	7,00	3,77	4,39	47
2020	1,27	3,48	1,98	0,89	2,05	0,19	10,60	6,16	2,17	3,71	9,33	3,96	5,36	51
2021	1,33	3,68	2,24	0,95	2,57	0,19	10,83	6,89	1,92	4,47	9,31	3,84	5,80	54
брой наблюдаван и стоки	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

Анализът на цените на хранителните стоки през м. януари 2021 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2016 - 2021 г.) показва, че цените на повечето от основните хранителни стоки са над нивата от същия месец

на периода 2016 – 2020 г. През м. януари тази година цените на фасула, ориза, брашното и олиото са най-високи. Цената на захарта е над нивата от 2018 - 2020 г., остава под нивото от януари 2017 г. и се доближава до цената от 2016 г.

При кашкавала от групата на млечните продукти се наблюдава ръст на цените спрямо периода 2015 и 2017 г. и периода – 2019, 2020 г., и се доближава до нивото от 2018 г. Цената на кравето сирене през януари 2021 г. е най-висока за анализирания период, а цената на маслото е много над стойностите от 2016 – 2017 г. и е под нивата от периода 2018 – 2020 г.

Цената на свинското месо през януари 2021 г. е около нивото от миналата година, но е много по-висока спрямо периода 2016 – 2019 г. Цената на пилешкото месо е близка до стойностите от същия месец на предходните години, а цената на каймата през тази година е на най-високо ниво. (табл.2 и фиг.9)

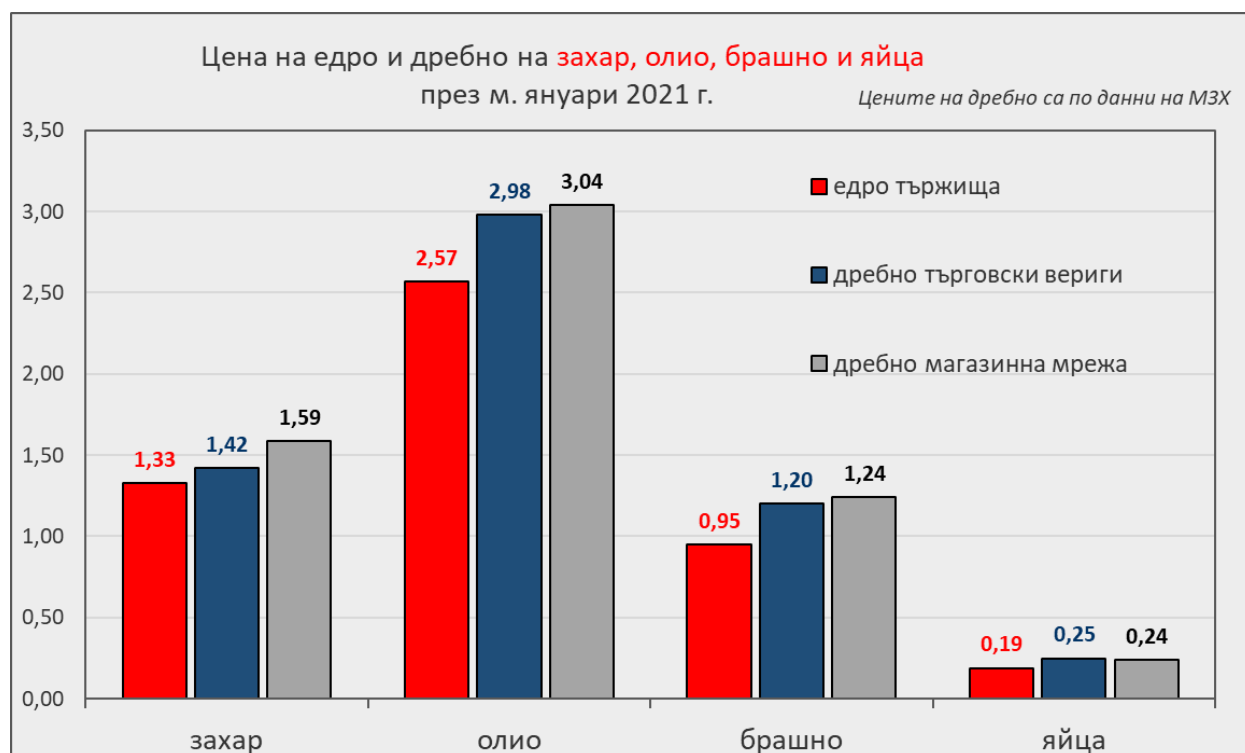

Фиг. 9

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. януари надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон 7 – 32%, като най-голямата надценка е отчетена при яйцата, а при цената на дребно на захарта надценката е най-малка – 7%. В магазинната мрежа най-големите надценки от 31% са при брашното, а при олиото тя е 18%. (табл.3 и фиг.10)

Таблица 3

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,33	1,42	7	0,09	1,59	20	0,26
олио	2,57	2,98	16	0,41	3,04	18	0,47
брашно	0,95	1,20	26	0,25	1,24	31	0,29
яйца	0,19	0,25	32	0,06	0,24	26	0,05

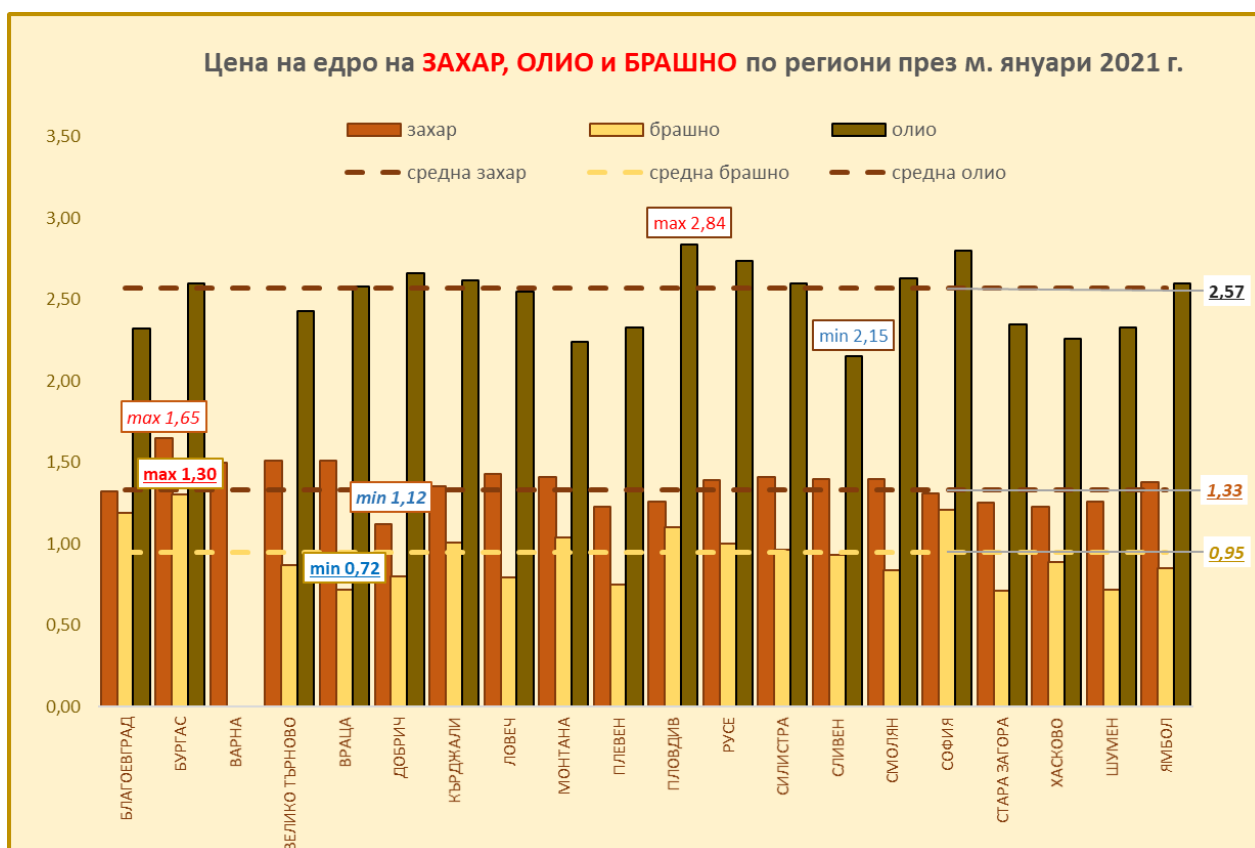
Фиг. 10

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните региони от средната за страната цена са в диапазона $\pm 20 - 45\%$.

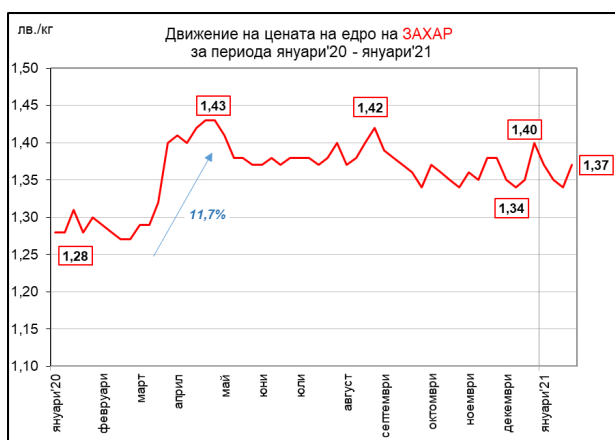
Средната за страната през месец януари 2021 г. цена на захарта е 1.33 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Бургас – 1.65 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Добрич – 1.12 лв./кг.

При средна за страната цена на олиото 2.57 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 2.84 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в Сливенска област 2.15 лв./л.

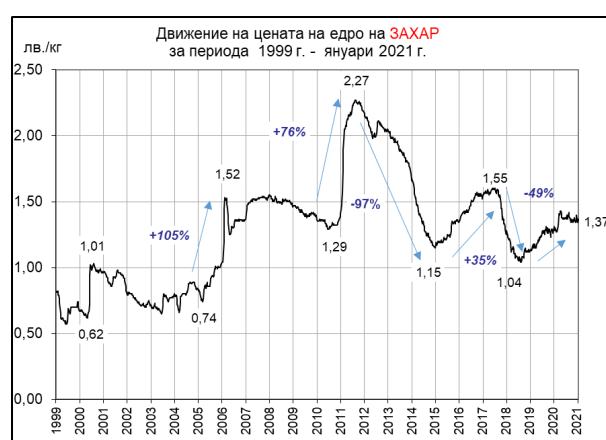
На най-висока средна цена брашното се е търгувало през януари в Бургаска област -1.30 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Враца - 0.72 лв./кг, а средно месечната цена на брашното за страната е 0.95 лв./кг. (фиг. 11)

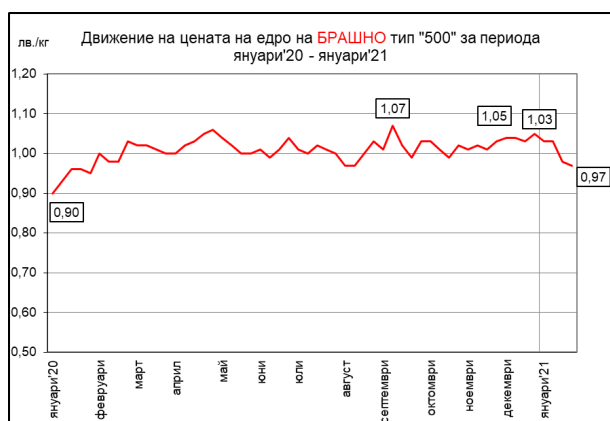
Фиг. 11

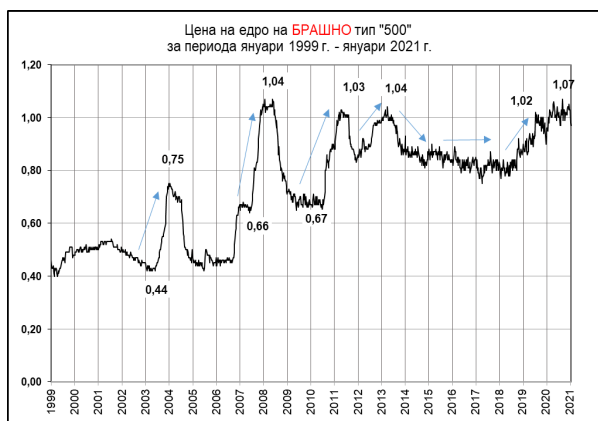
Фиг. 12

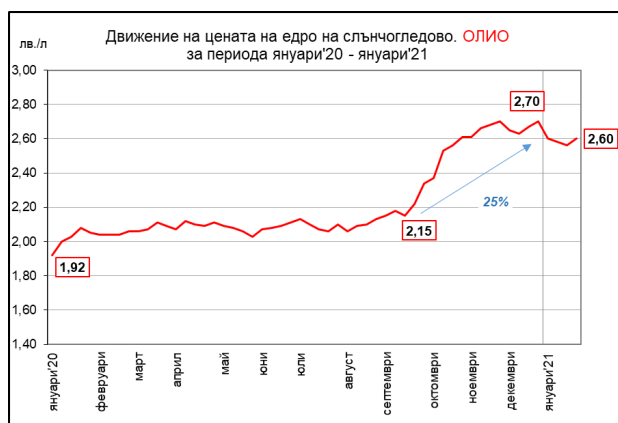
Фиг. 13

Фиг. 14

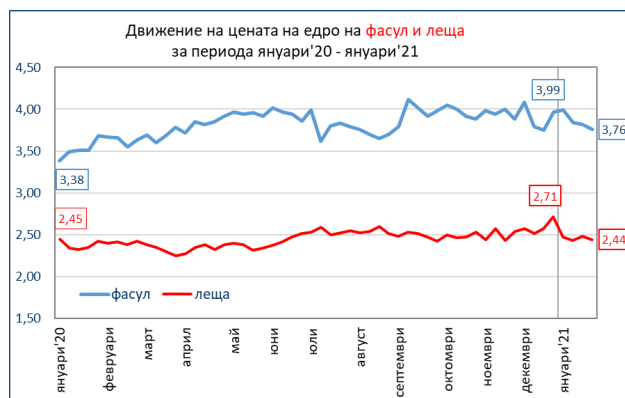
Фиг. 15

Фиг. 16

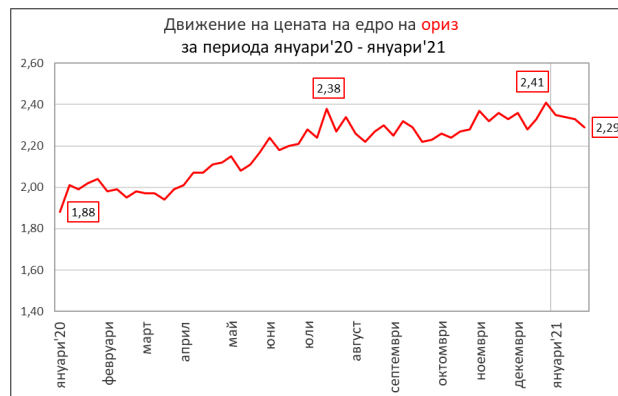
Фиг. 17

Фиг. 18

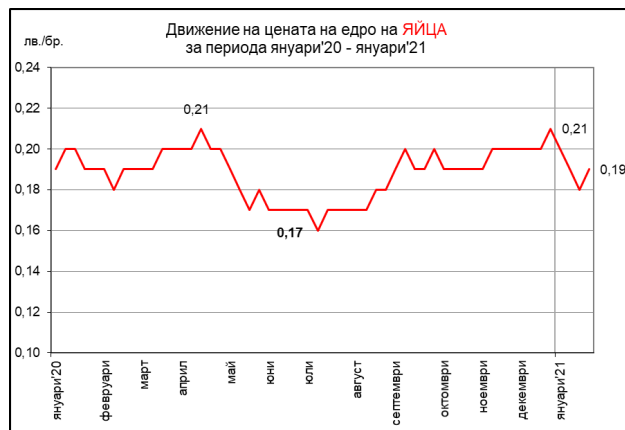
Фиг. 19

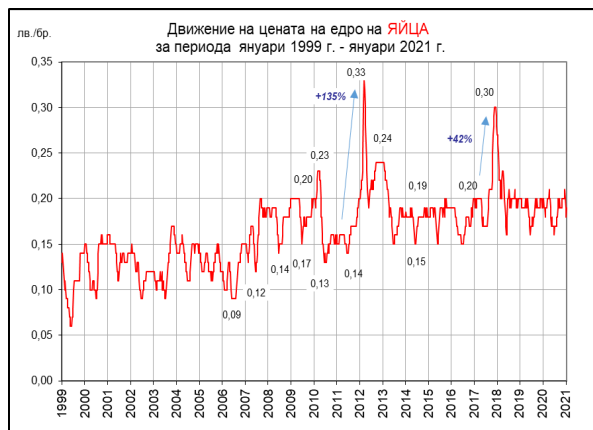
Фиг. 20

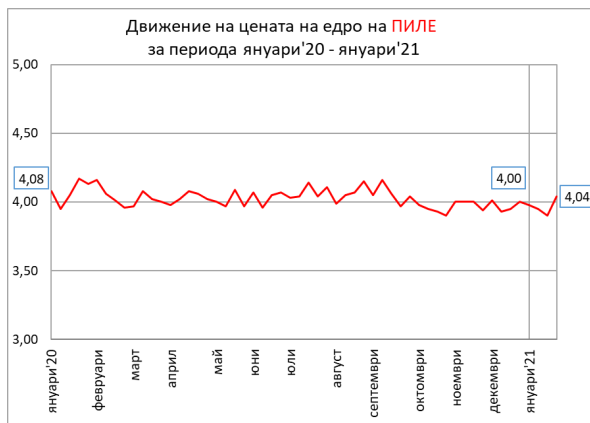
Фиг. 21

Фиг. 22

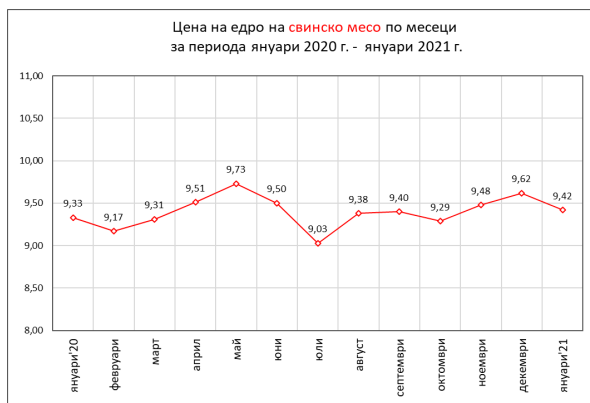
Фиг. 23

Фиг. 24

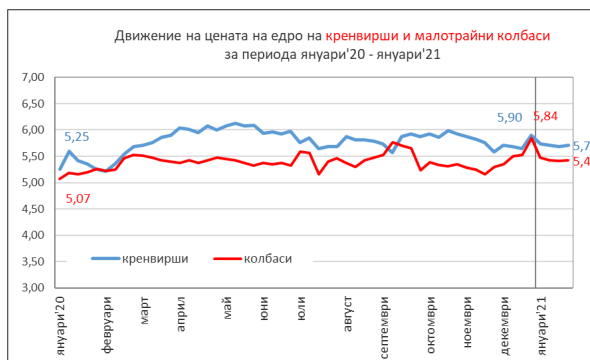
Фиг. 25

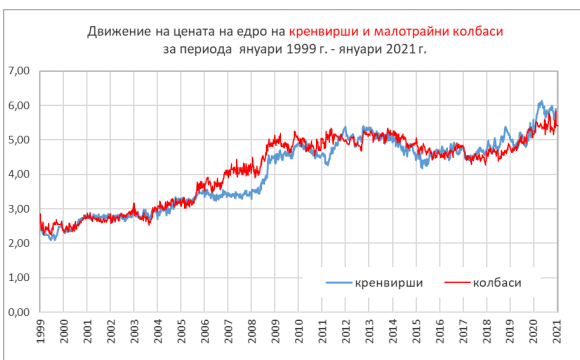
Фиг. 26

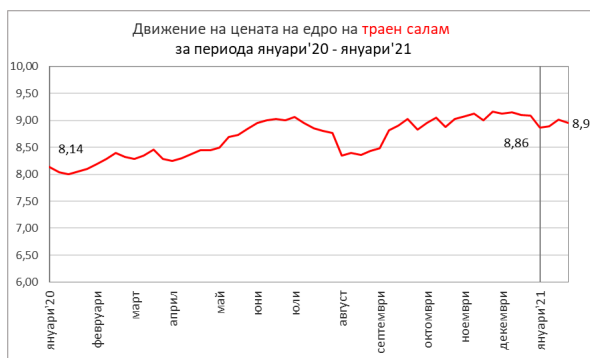
Фиг. 27

Фиг. 28

Фиг. 29

Фиг. 30

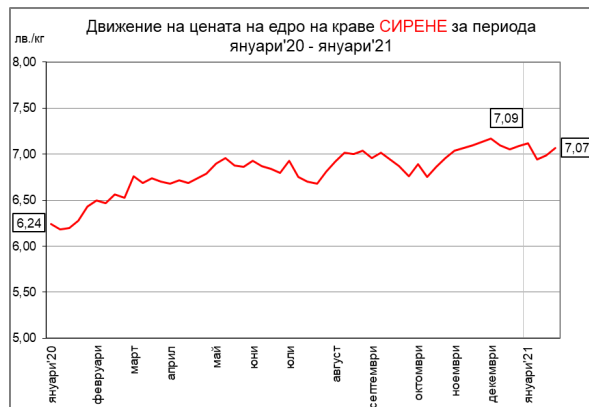
Фиг. 31

Фиг. 32

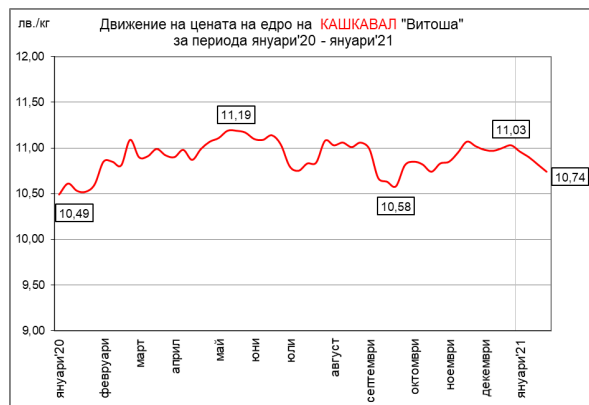
Фиг. 33

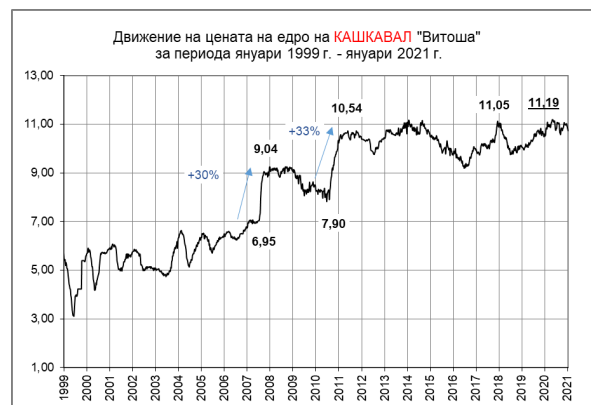
Фиг. 34

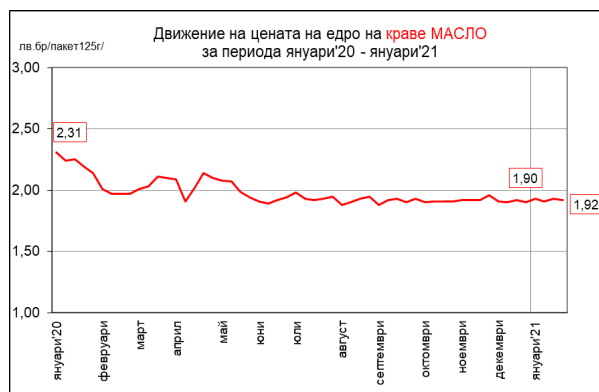
Фиг. 35

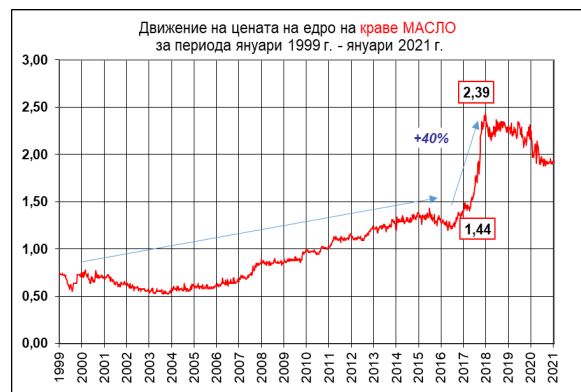
Фиг. 36

Фиг. 37

Фиг. 38

Фиг. 39

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и голяма част от зеленчуците през м. януари показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция е по-малък в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг. 40)

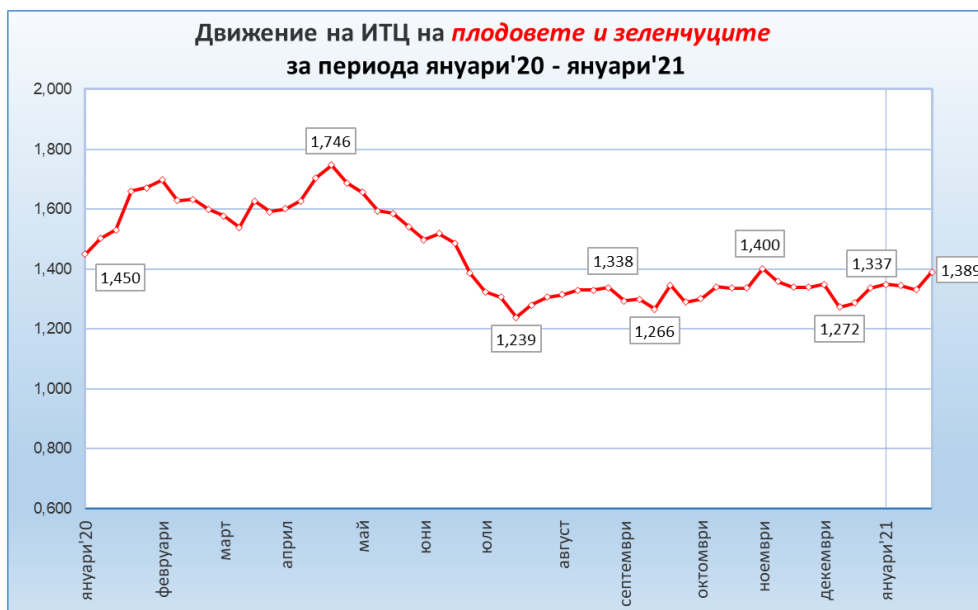
Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва силен превес на вносните домати, като съотношението е 91% към 9%. Аналогични са наблюденията върху продажбите на краставиците, като при тях относителният дял на вносните краставици е 79%, а на българските съответно 21%. Количествата български картофи, които се предлагат на пазара през януари представляват 26% от целия обем продадени картофи. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 81%:19%. (фиг. 40)

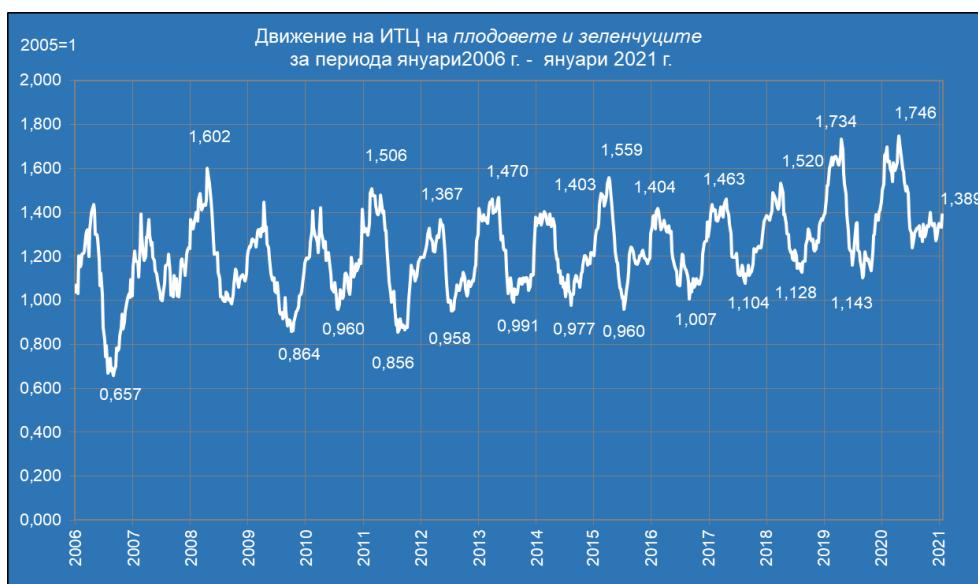
Фиг. 40

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август. (фиг.41,42)

В началото на годината кривата на индекса има стабилен характер като стартира от ниво 1.337 пункта. През последната седмица на януари се наблюдава увеличение на стойностите и индексът стъпва на ниво от 1.389 пункта. Нивото през тази година спрямо същия период на миналата година е със 17% по-ниско, а пикови стойности този индекс стигна през месец април 2020 г. - 1.746 пункта.

Фиг. 41

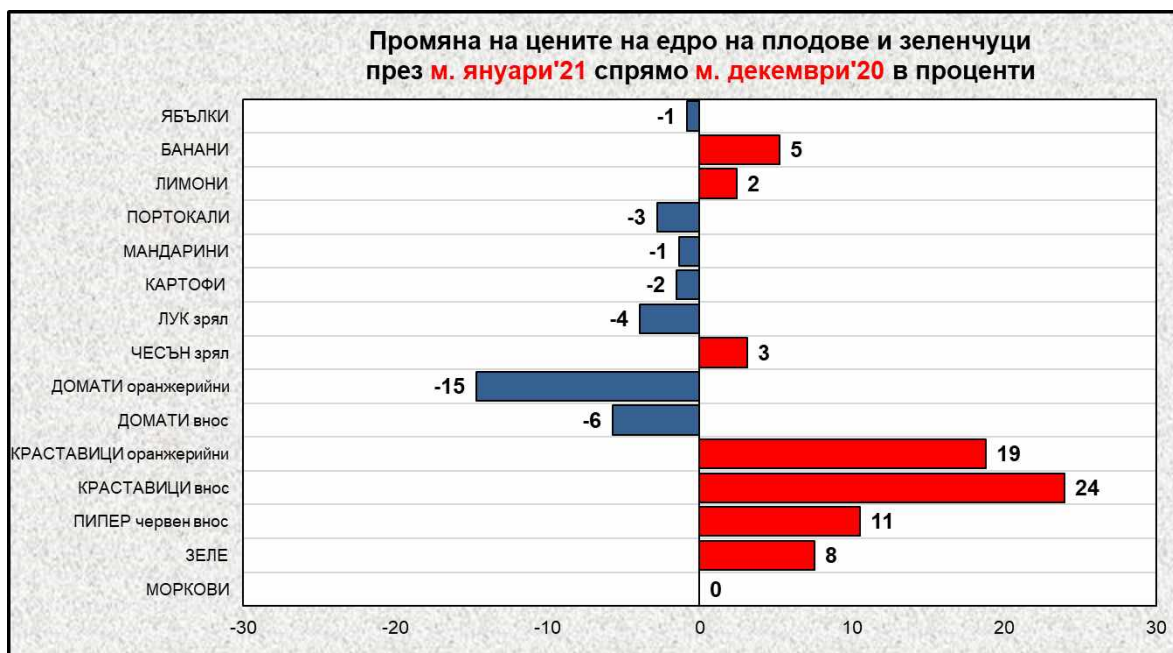

Фиг. 42

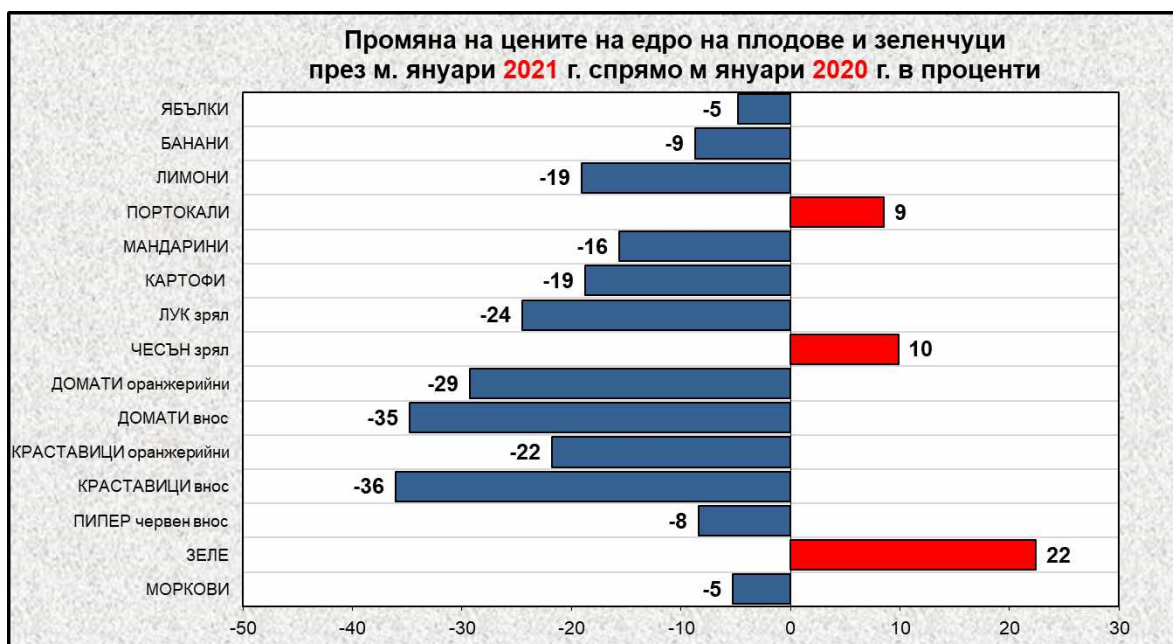
⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

Таблица 4

СТОКА	декември'20	януари'21	промяна в %	промяна в лв.	януари'20	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,21	1,20	-1	-0,01	1,26	-5	-0,06
БАНАНИ	1,89	1,99	5	0,10	2,18	-9	-0,19
ЛИМОНИ	1,62	1,66	2	0,04	2,05	-19	-0,39
ПОРТОКАЛИ	1,44	1,40	-3	-0,04	1,29	9	0,11
МАНДАРИНИ	1,48	1,46	-1	-0,02	1,73	-16	-0,27
КАРТОФИ	0,66	0,65	-2	-0,01	0,80	-19	-0,15
ЛУК зрял	0,77	0,74	-4	-0,03	0,98	-24	-0,24
ЧЕСЪН зрял	4,43	4,57	3	0,14	4,16	10	0,41
ДОМАТИ оранжевийни	2,18	1,86	-15	-0,32	2,63	-29	-0,77
ДОМАТИ внос	1,75	1,65	-6	-0,10	2,53	-35	-0,88
КРАСТАВИЦИ оранжевийни	2,39	2,84	19	0,45	3,63	-22	-0,79
КРАСТАВИЦИ внос	1,46	1,81	24	0,35	2,83	-36	-1,02
ПИПЕР червен внос	2,28	2,52	11	0,24	2,75	-8	-0,23
ЗЕЛЕ	0,66	0,71	8	0,05	0,58	22	0,13
МОРКОВИ	0,72	0,72	0	0,00	0,76	-5	-0,04

Фиг. 43

Фиг. 44

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. януари спрямо м. декември се наблюдават тенденции в двете посоки. (табл. 4 и фиг.43)

Цените на едро на българските домати бележат спад от 15%, а вносните съответно от 6%. Българските краставиците поскъпват спрямо предходния месец с 19%, а вносните краставици с 24%. Цените на червения пипер и зелето също поскъпват с 8-11%, а зрелият чесън с 3%. (фиг.47-50)

Леко поевтиняване на месечна база е отчетено при картофите и зрелия лук (2 – 3%), а цената на морковите запазва стойностите си от предходния месец. (фиг. 51-56)

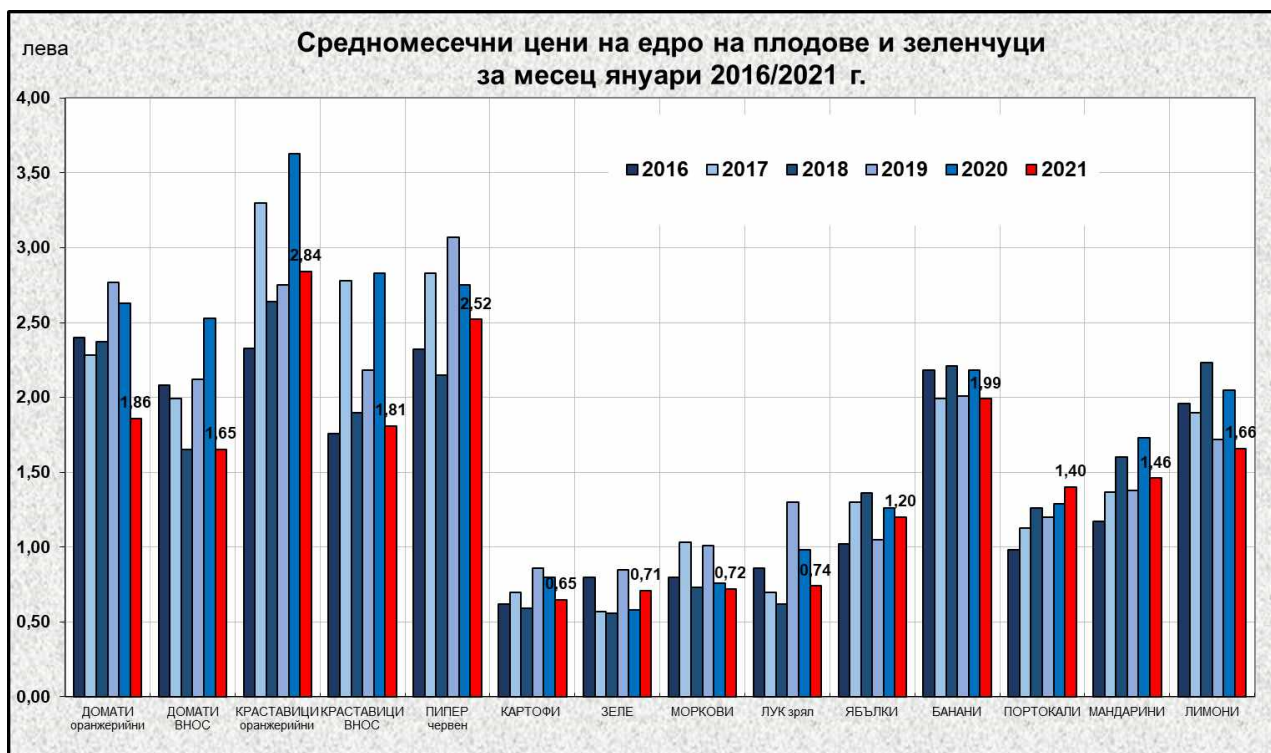
При цените на плодовете се наблюдават сравнително стабилни цени, като отклоненията с в диапазона ± 1 - 5%. (фиг.57-61)

В сравнение със същия месец на миналата година при цените, както на зеленчуците, така и на плодовете се наблюдават низходящи тенденции.

Поскъпване на годишна база има при зелето, зрелия чесън и портокалите. По-ниски цени на годишна база са отчетени при всички останали стоки от тази група, като поевтиняването при зеленчуците е в диапазона около 10 – 35%, а при плодовете съответно 5-19%. (табл.4 и фиг.44)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. януари 2016/2021г.

януари	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ ВНОС	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦ И ВНОС	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ПОРТОКАЛИ	МАНДАРИНИ	ЛИМОНИ	стойност на еднина продукт
година															
2016	2,40	2,08	2,33	1,76	2,32	0,62	0,80	0,80	0,86	1,02	2,18	0,98	1,17	1,96	21
2017	2,28	1,99	3,30	2,78	2,83	0,70	0,57	1,03	0,70	1,30	1,99	1,13	1,37	1,90	24
2018	2,37	1,65	2,64	1,90	2,15	0,59	0,56	0,73	0,62	1,36	2,21	1,26	1,60	2,23	22
2019	2,77	2,12	2,75	2,18	3,07	0,86	0,85	1,01	1,30	1,05	2,01	1,20	1,38	1,72	24
2020	2,63	2,53	3,63	2,83	2,75	0,80	0,58	0,76	0,98	1,26	2,18	1,29	1,73	2,05	26
2021	1,86	1,65	2,84	1,81	2,52	0,65	0,71	0,72	0,74	1,20	1,99	1,40	1,46	1,66	21
брой наблюдавани стоки	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	

Фиг. 45

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. януари 2021 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2016 – 2021 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 45)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. януари на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им са по-високи.

- Цените на доматиите през м. януари 2021 г. са най-ниски спрямо същия месец на петгодишния период.

- Цените на краставиците са на по-ниски нива спрямо предходната година и 2017 г.

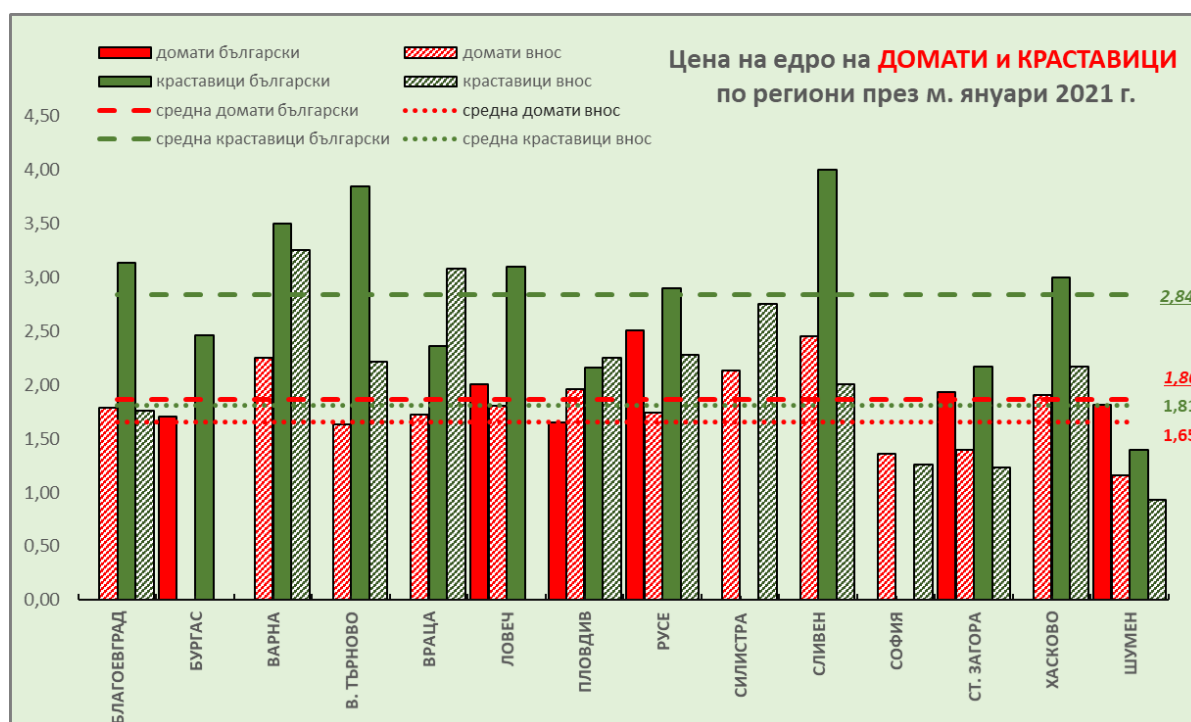
- Цените на картофите, зелето, морковите и лука са по-ниски спрямо предходните две – три години и се доближават до нивата от 2018 г.

- Цените на едро на ябълките през януари 2021 г. са по-ниски спрямо същия месец на 2017, 2018 и 2020 г. и са над нивата от 2016 и 2019 г.

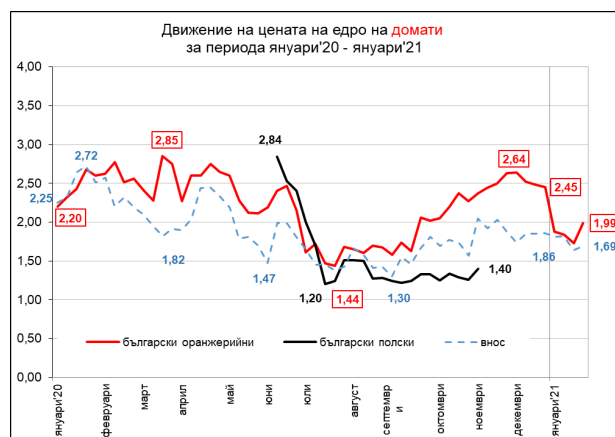
- Цените на цитрусовите плодове и бананите с известни колебания в двете посоки се доближават до стойностите от 2017 и 2019 г., като само цената на портокалите през м. януари тази година е най-висока.

Анализът на цените на едро на домати и краставиците по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат до 60 - 80%. Най-високи цени на българските домати са регистрирани на тържищата в област Русе, а на вносните домати максималните цени са регистрирани в Сливен. Средните за страната месечни цени на българските домати е 1,86 лв./кг, а на вносните – 1,65 лв./кг. (фиг.46)

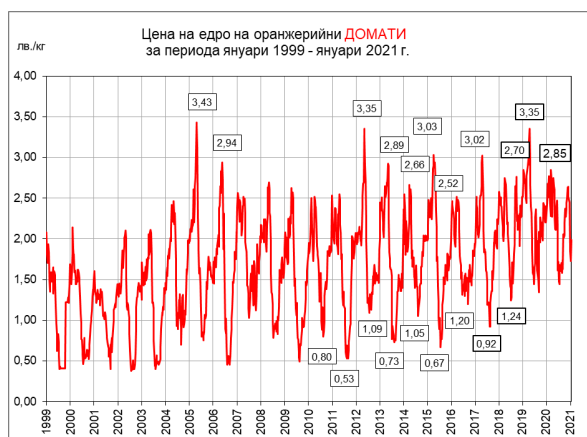
Българските оранжерийни краставиците са се търгували на най-високи цени в Сливен, а вносните съответно във Варна. Средната за страната цена на българските краставици за месец януари са 2,84 лв./кг, а на вносните 1,81 лв./кг.

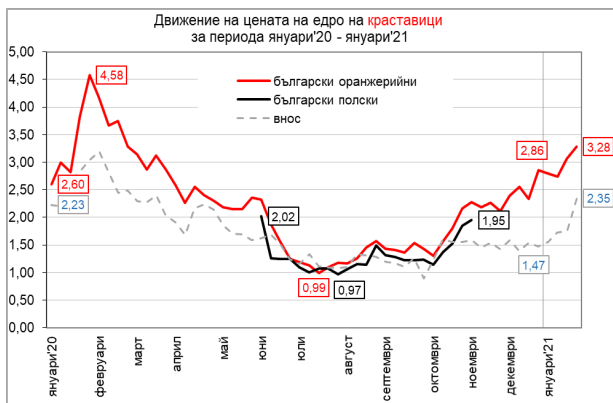
Фиг. 46

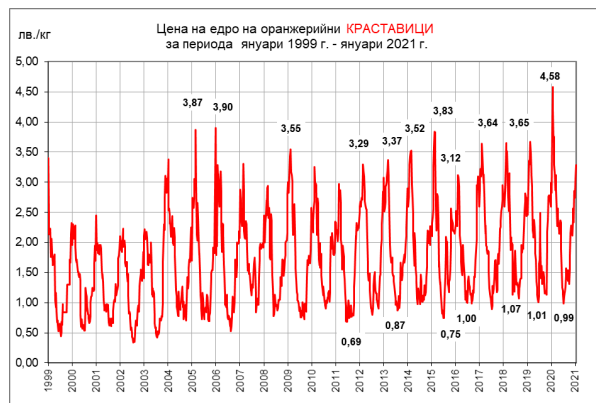
Фиг. 47

Фиг. 48

Фиг. 49

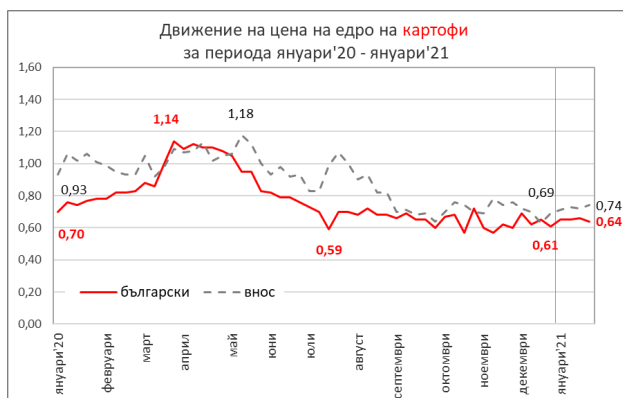
Фиг. 50

Фиг. 51

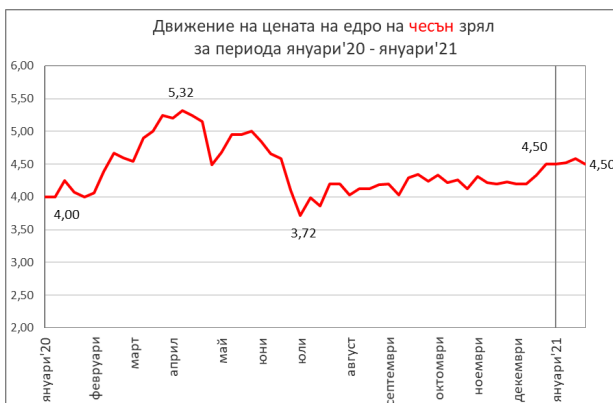
Фиг. 52

Фиг. 53

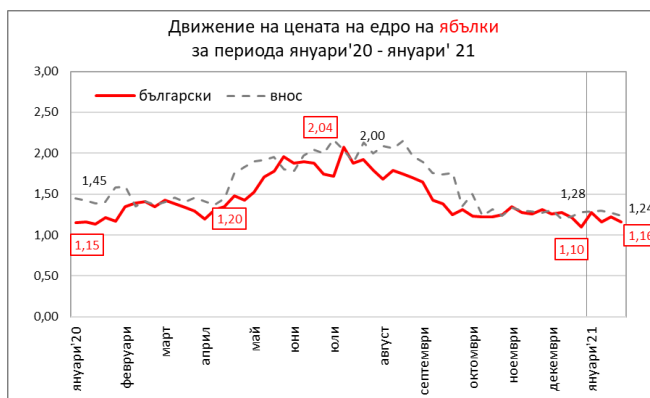
Фиг. 54

Фиг. 55

Фиг. 56

Фиг. 57

Фиг. 58

Фиг. 59

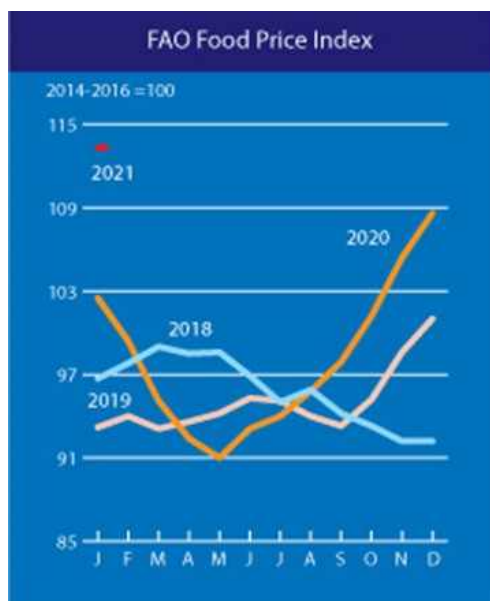
Фиг. 60

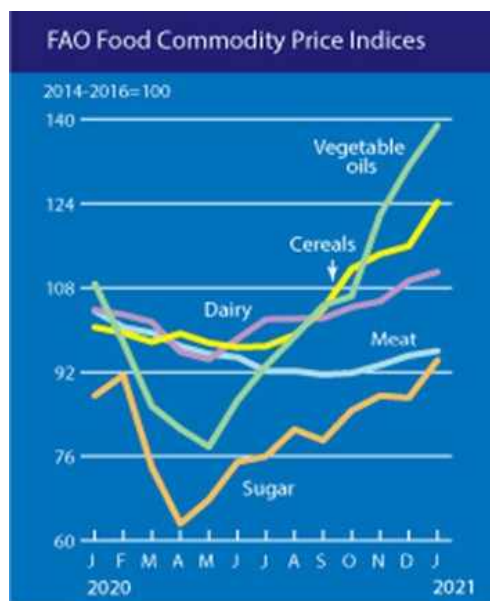
Фиг. 61

Международни цени

Индексът на цените на храните⁵ на FAO (Организацията по прехрана и земеделие (FAO) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) през януари продължава да расте за осми пореден месец.

Фиг. 62

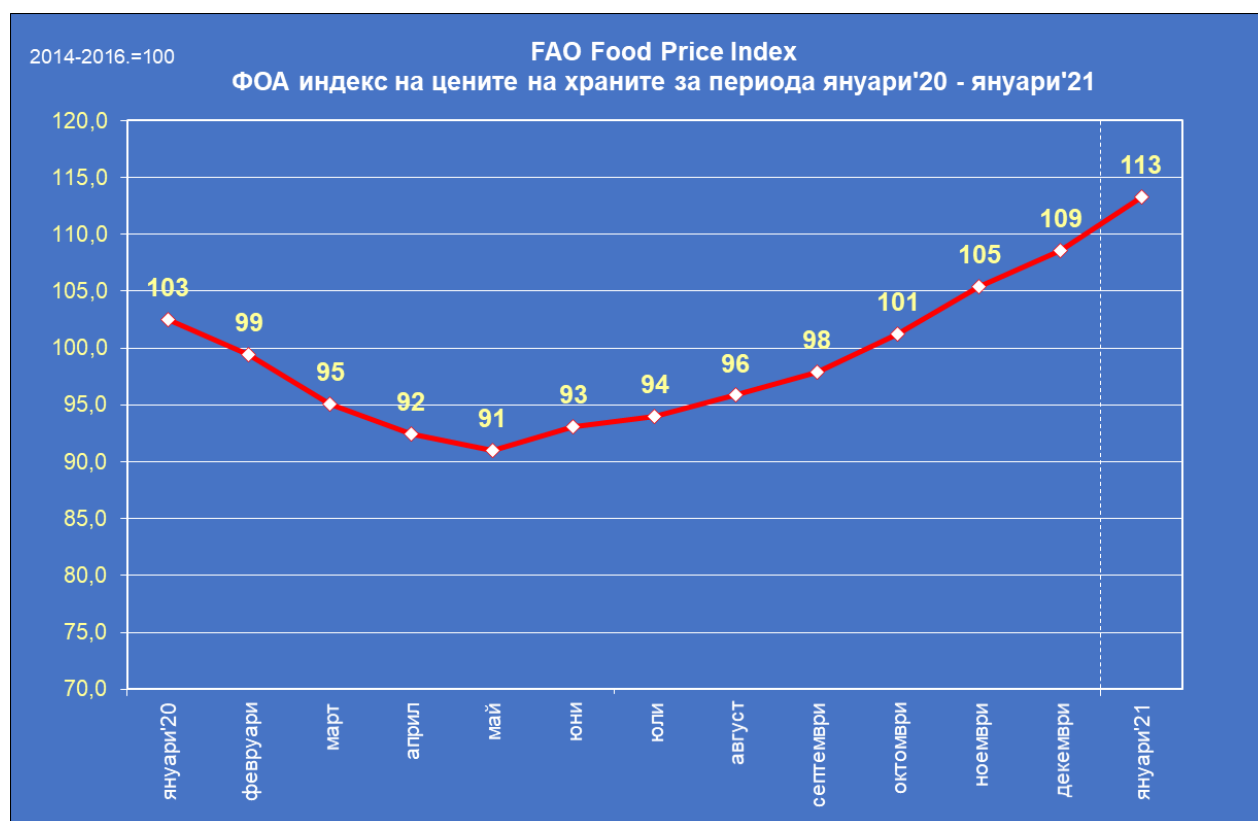
Фиг. 63

⁵ FFPI – FAO Food Price Index

Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.⁶

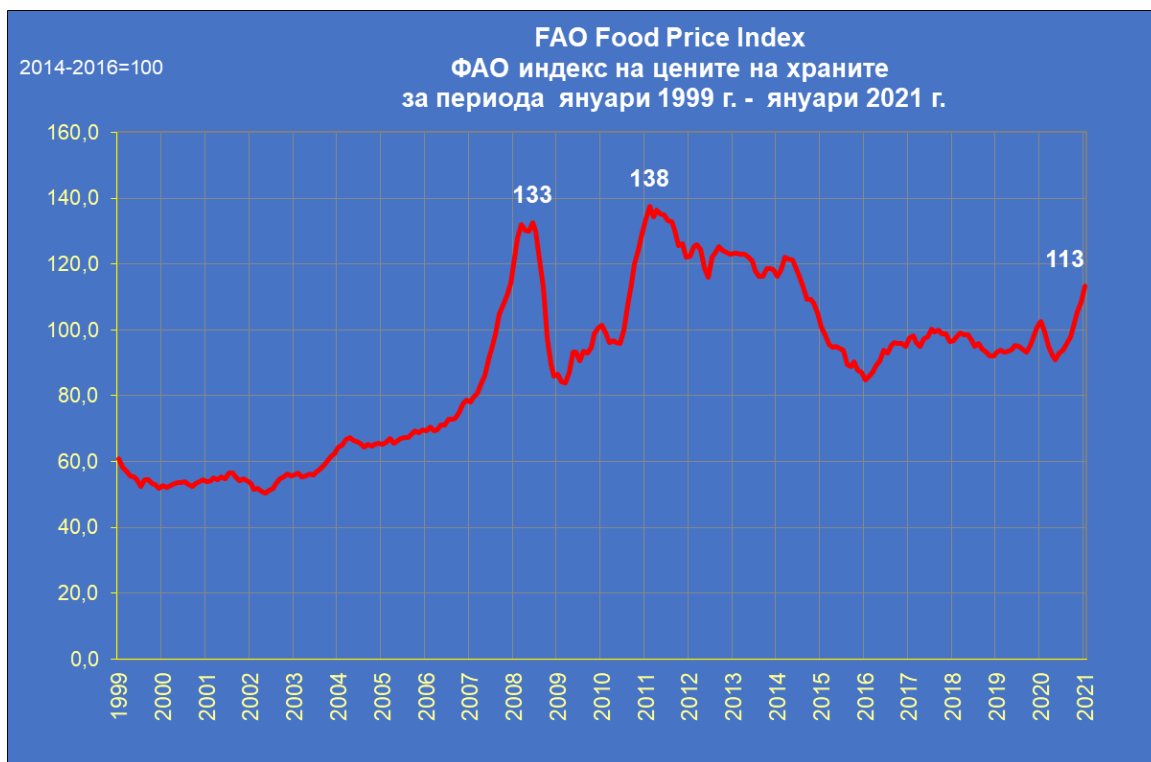
През януари 2021 г. индексът на цените на храните на ФАО е 113,3 пункта, като е с 4,7 пункта (4,3%) по-висок от декември 2020 г. и продължава да расте осми пореден месец, достигайки най-високата средна месечна стойност от юли 2014 г. Този ръст се дължи преди всичко на значителното увеличение на индексите на цените на захарта, зърнените и растителните масла. Цените на месото и млечните продукти също се повишават, но в по-малка степен. (фиг.62,64)

Най-високите стойности на този индекс (138 пункта) са регистрирани в началото на 2011 г. (фиг.65)

Фиг. 64

⁶ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и месо.

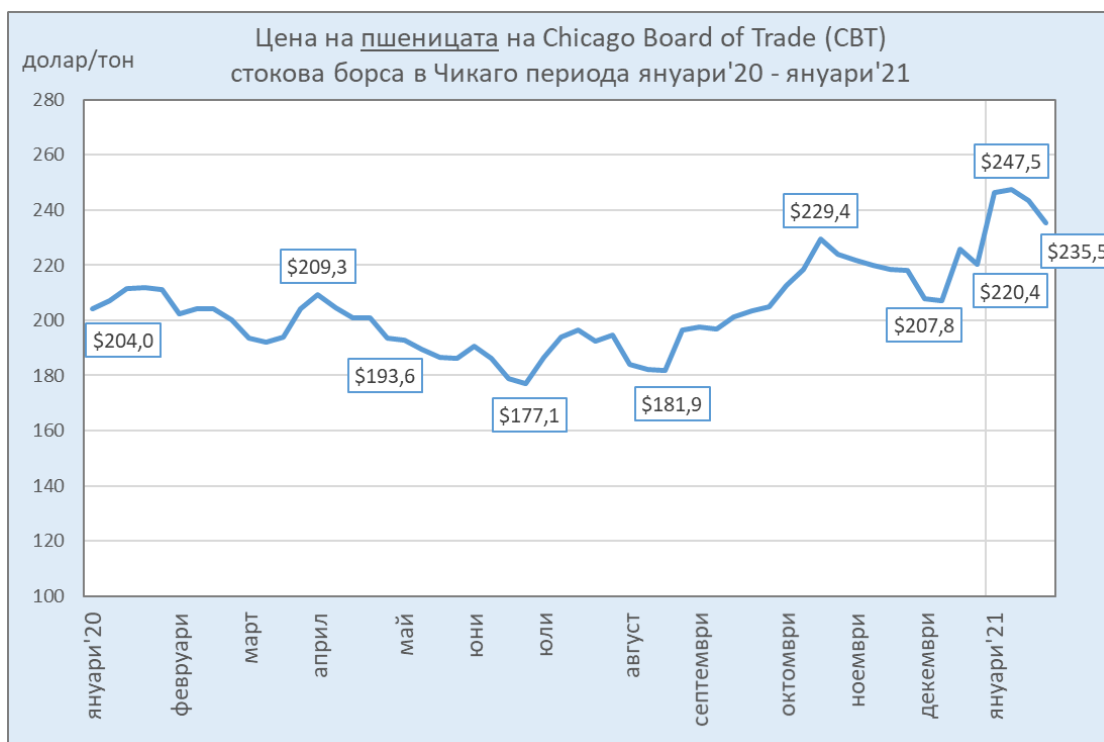
Фиг. 65

Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на ФАО през януари е 124,2 пункта, значително надвишавайки (с 8,3 пункта, или 7,1%) стойността от декември. Покачването на този индекс продължава за седми пореден месец.

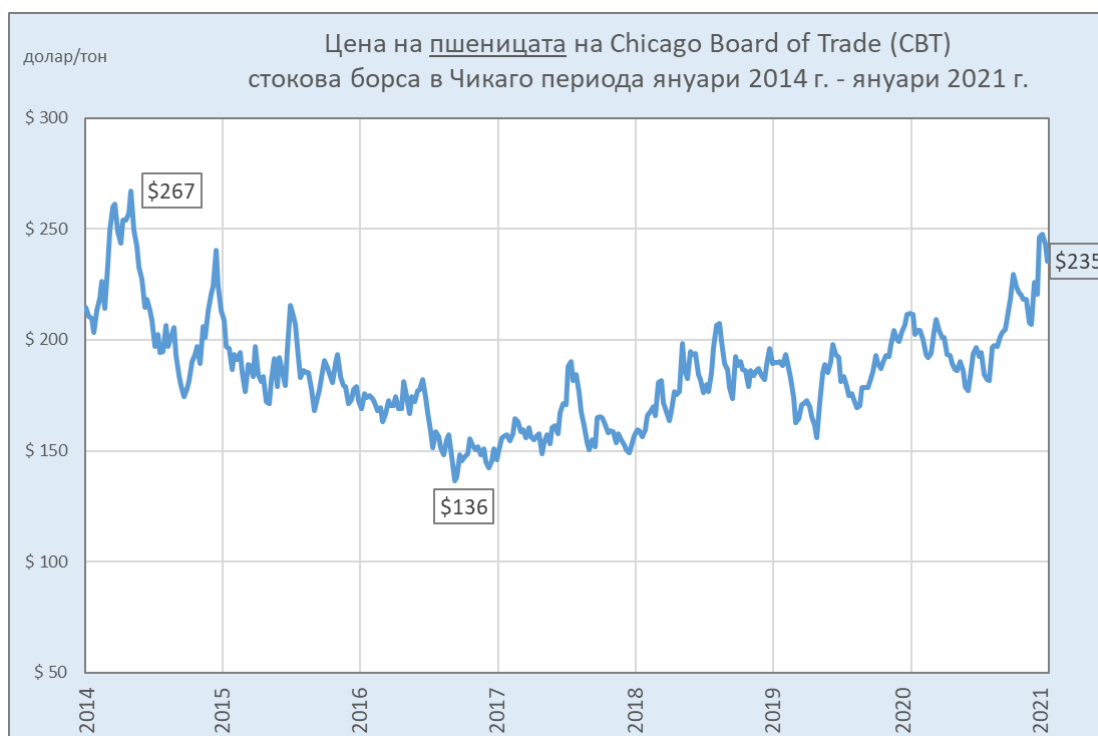
Международните цени на царевичата се повишават рязко спрямо декември (с 11,2%), а спрямо януари 2020 г. - с 42,3%. Това се дължи на по-нататъшно намаляване на предлагането в световен мащаб, водено от очакванията за по-ниско от очакваното производство и запаси в САЩ и голямо търсене от Китай. Международните цени на царевичата, които достигат през януари 2021 г. най-високите си нива от средата на 2013 г., се покачват също и във връзка с опасенията за сухото време в Южна Америка и временното спиране на лицензите за износ на царевича в Аржентина. Цените на пшеницата също се увеличават значително с 6,8%, което е свързано с по-високите цени на царевичата и голямото световно търсене. Същевременно има спад в продажбите от Руската федерация, където митата върху износа на пшеница предстои да се удвоят от март 2021 г. И експортните цени на ориза през януари продължават да нарастват във връзка със силното търсене от Азия и Африка и намалените доставки от Тайланд и Виетнам. (фиг.63)

⁷ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. януари стартира от ниво 246 долар/тон и през последната седмица стъпва на ниво от 235 долар/тон. В сравнение със същия периода на миналата година цената за месец януари тази година е с 16% по-висока. Най-високите стойности за последните години са достигнати през 2014 г., а на най-ниските нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. (фиг.66,67)

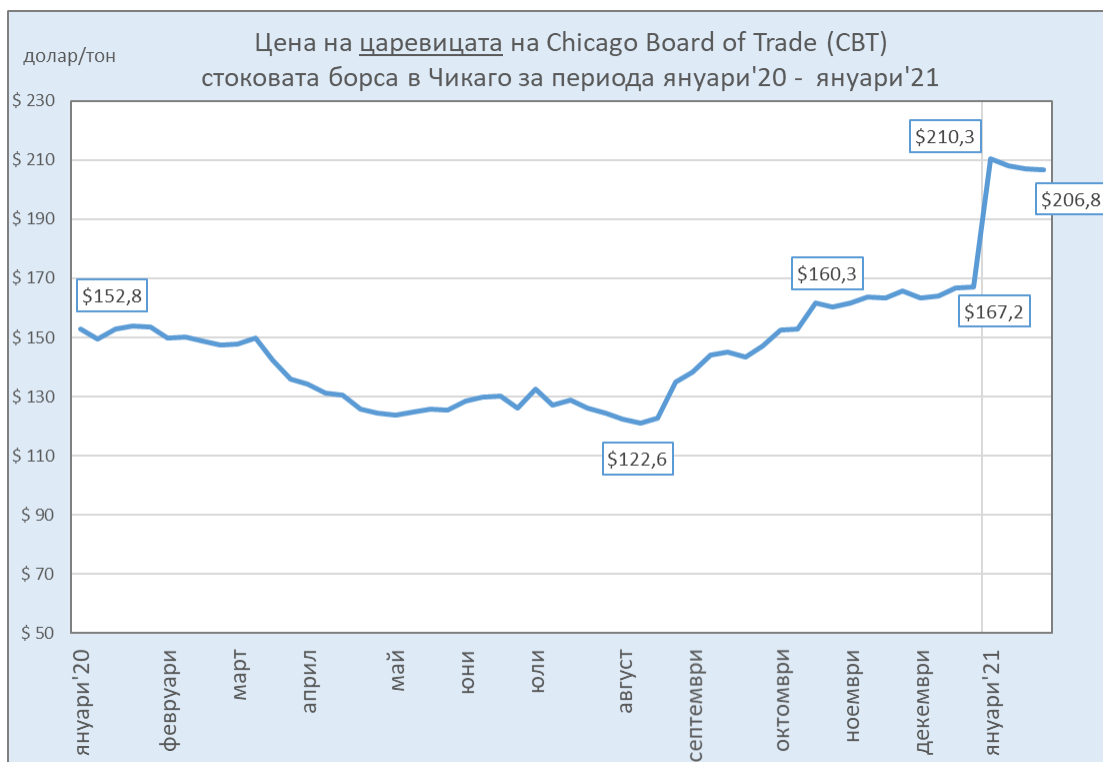

Фиг. 66

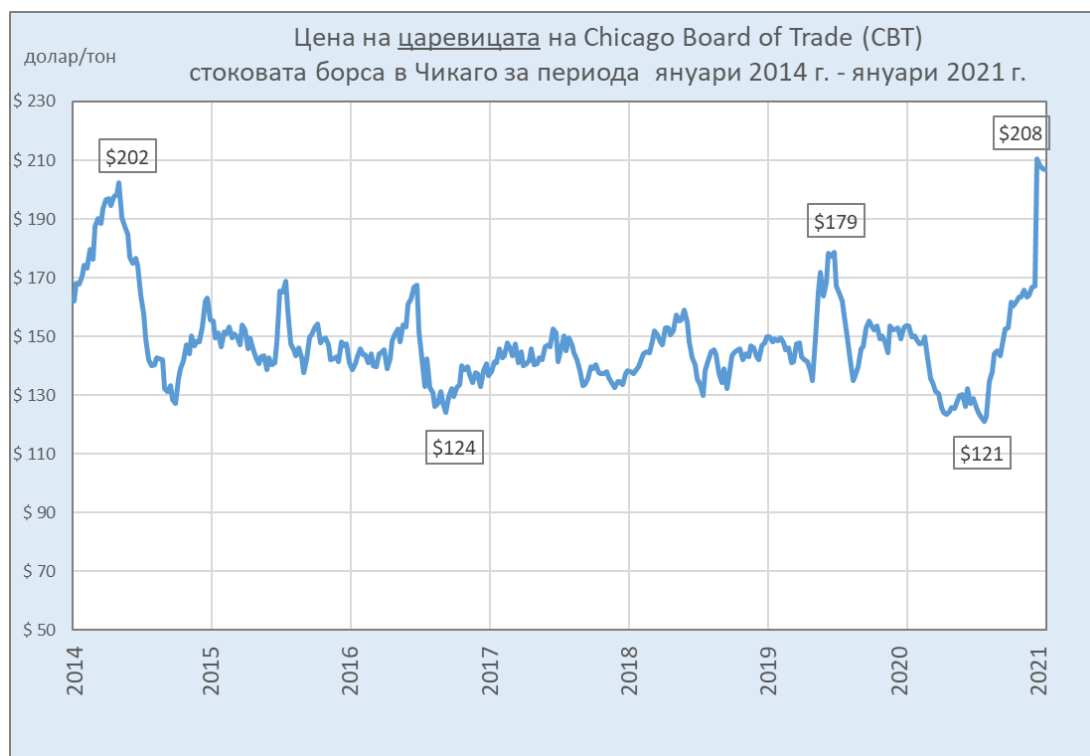

Фиг. 67

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през януари тръгва от ниво 210 долар/тон и стъпва в края на месеца на ниво от 207 долар/тон. Регистрираното поскъпване на годишна база е 36%, а на месечна база спрямо декември повишението е 25%. Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г., а най-ниските регистрирани нива са през 2020 г. (фиг.68,69)

Фиг. 68

Фиг. 69

Индексът на цените на растителните масла на ФАО⁸ през януари е средно 138,8 пункта, като е със 7,7 пункта (5,8%) по-висок от декември и е най-високият от май 2012 г. Ръстът на този индекс за осми пореден месец се дължи главно на увеличението на цените на палмово, соево и слънчогледово масло.

Международните цени на палмовото масло се покачват, тъй като обемите на производство както в Индонезия, така и в Малайзия са по-ниски от очакваните поради големите валежи и продължаващия недостиг на работници мигранти.

В същото време международните цени на соевия петрол се повишават също за осми пореден месец, във връзка с намаляващите доставки.

Цените на слънчогледовото масло продължават да растат на фона на по-нататъшното намаляване на предлагането в световен мащаб в резултат на резкия спад на добивите през сезон 2020-2021.г (фиг.63)

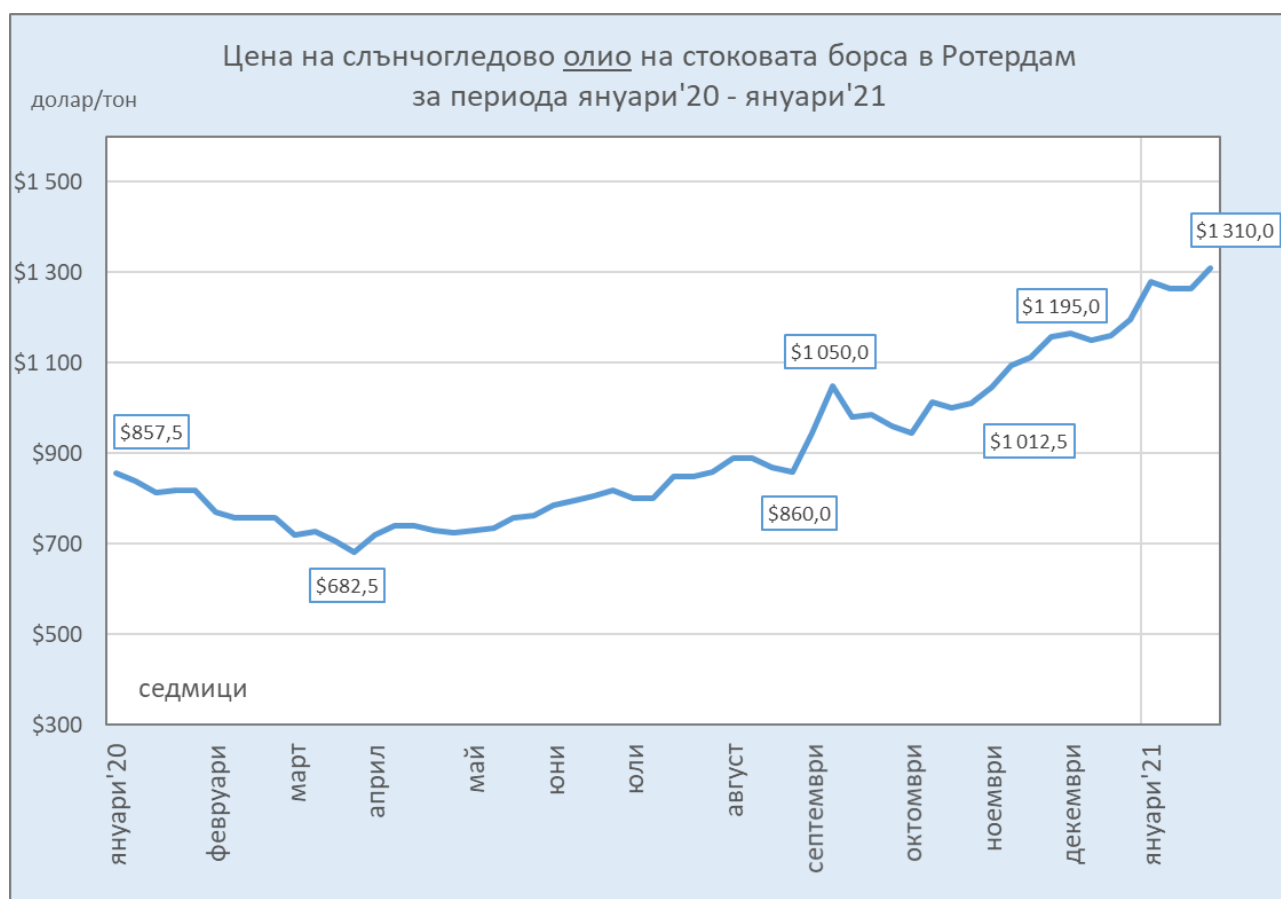
Цената на слънчогледовото олиото на борсата в Ротердам има устойчив възходящ тренд от средата на месец март 2020 г. През първата седмица на януари 2021 г. цената достига до 1280 долар/тон. През следващите седмици на месеца се наблюдава успокояване на цената на нерафинираното слънчогледово олио, но в края на месеца цената се покачва до ниво от 1310 долар/тон.

Повишението на цената за периода април 2020 г. – януари 2021 г. е 92%, а спрямо същия месец на предходната година повишението е 54%. (фиг.70,71)

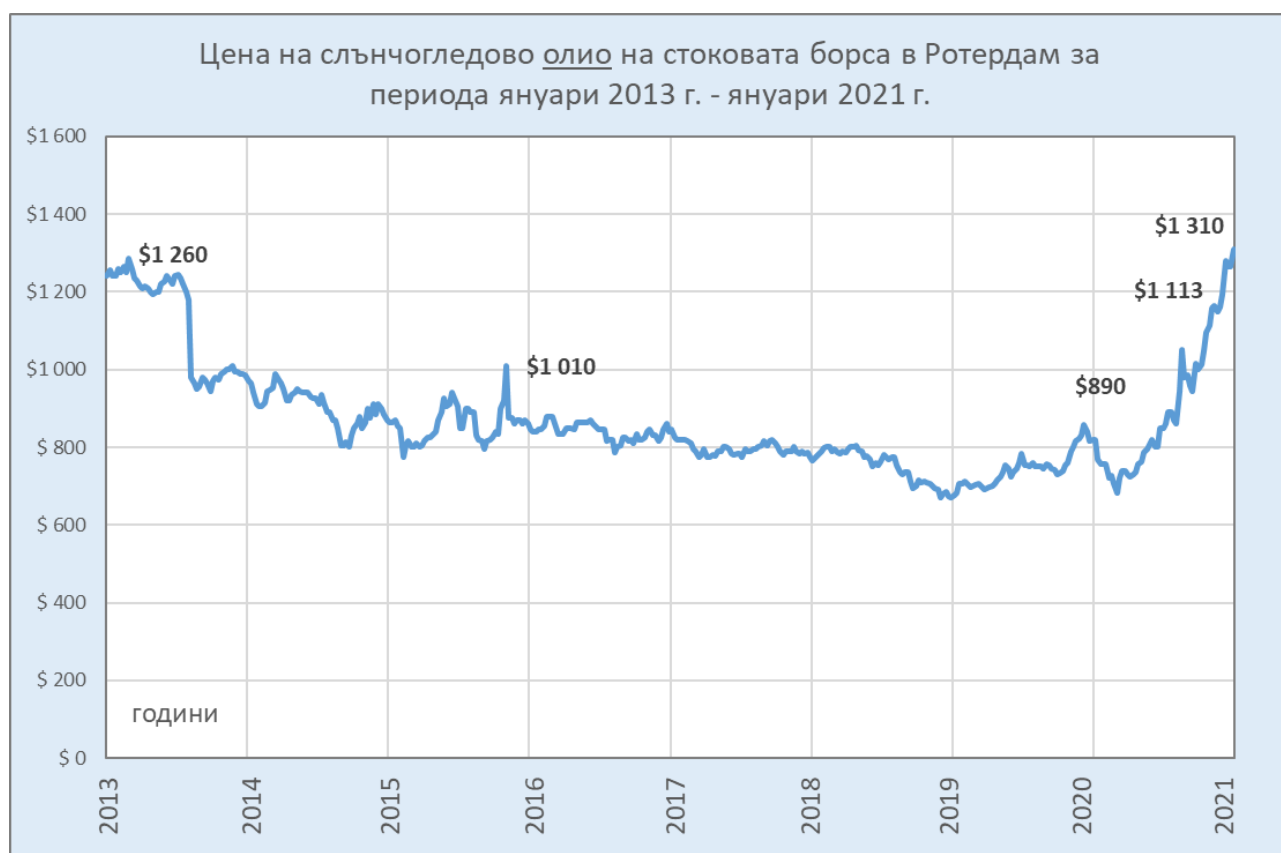
Преди драстичното покачване на цената на олиото през 2020 г. и през януари 2021 г., пиковите стойности бяха достигнати през 2013 г. – 1230 долар/тон.

В резултат на устойчивото и силно покачване на стойностите, в началото на тази година е отчетен нов пик на цената на нерафинираното слънчогледово олио от 1310 долар/тон.

⁸ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

Фиг. 70

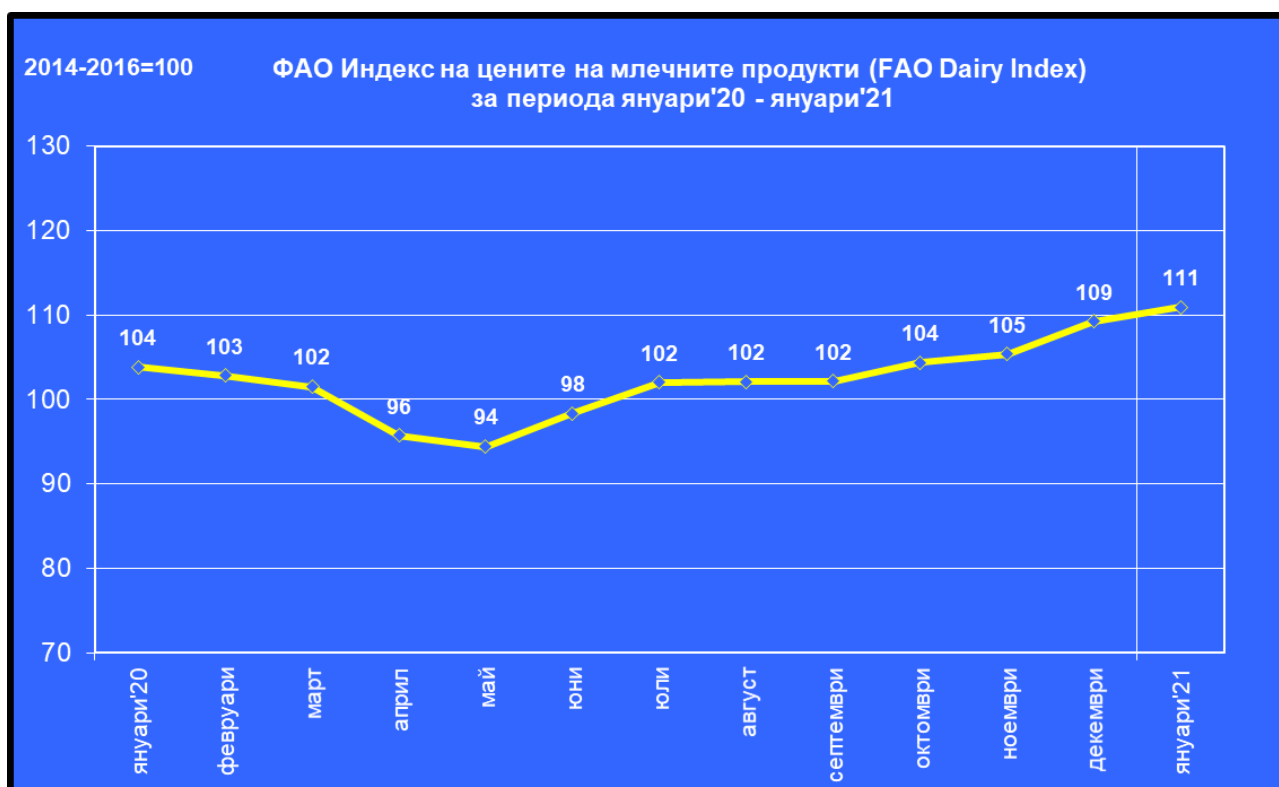
Фиг. 71

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО⁹ през януари е 111,0 пункта и е с 1,7 пункта (1,6%) по-висок от нивото му през декември 2020 г. Покачването на стойностите и на този на този индекс продължава за осми пореден месец, в резултат на което е със 7,1 пункта (6,9%) по-висок от същия период на миналата година.

През януари котировките на маслото и пълномасленото мляко на прах се повишават, което се обяснява с активния внос от Китай преди честването на тяхната Нова година. Освен това има сезонен спад на износа от Нова Зеландия.

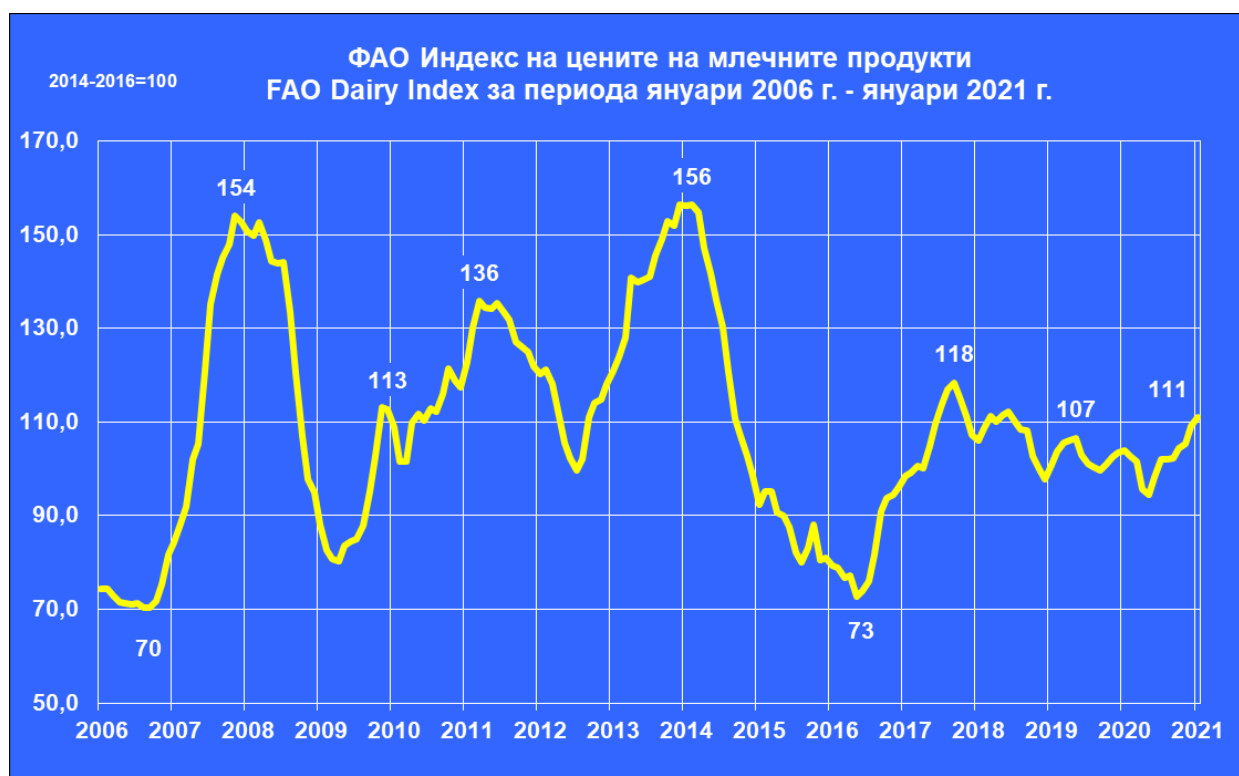
Цените на обезмасленото мляко на прах също се повишават поради силното търсене на внос на спот пазарите и намаленото производство в Западна Европа.

За разлика от тях, цените на сиренето са малко по-ниски в сравнение със стойностите им през декември 2020 г. поради по-ниските продажби на вътрешния пазар в Европа и увеличените запаси в САЩ. (фиг.72,73)

Фиг. 72

⁹ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

Фиг. 73

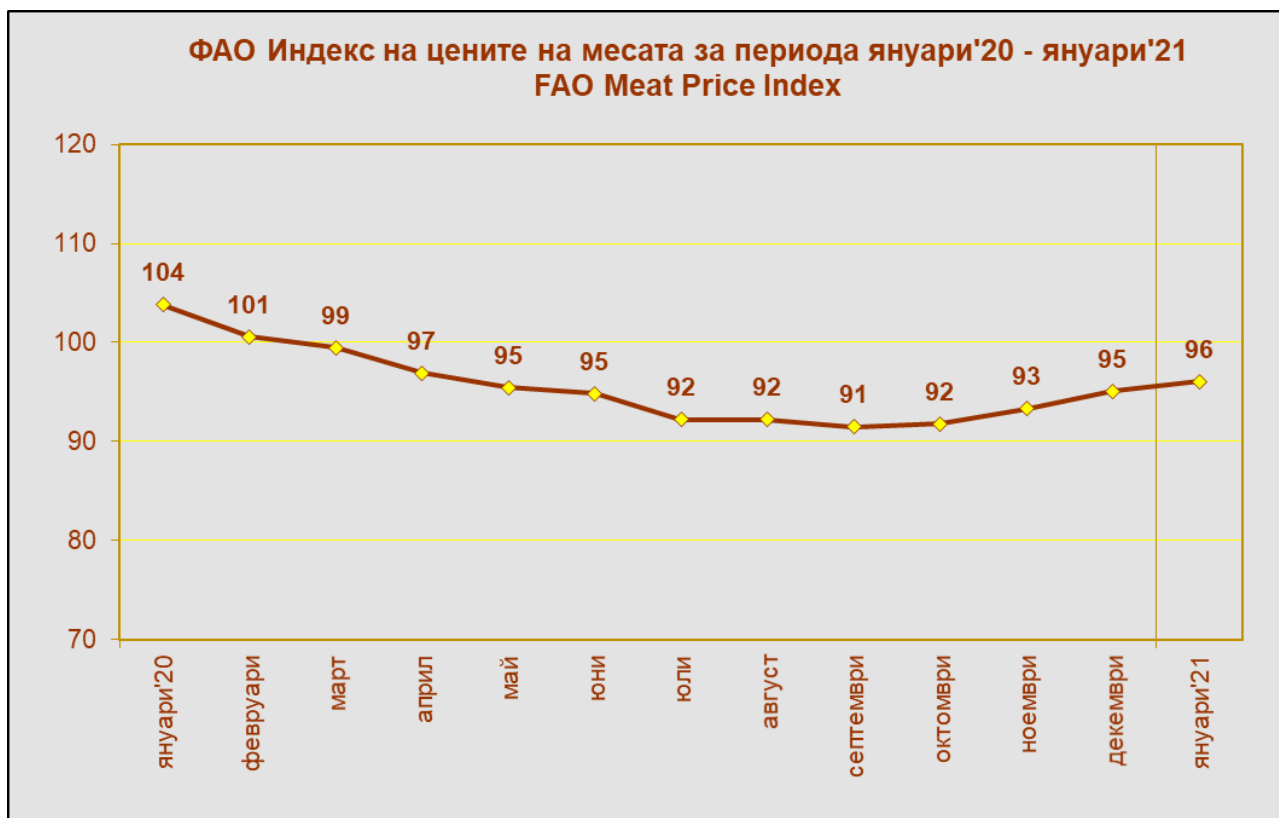
Стойността на Индекса на цените на месото FAO¹⁰ през януари е 96,0 пункта, като е с 0,9 пункта (1,0%) по-висока от нивото от декември 2020 г. Въпреки факта, че растежът на този индекс продължава четвърти пореден месец, стойността му е със 7,6 пункта (7,3 процента) по-ниска в сравнение със същия период на миналата година.

През януари се повишават международните котировки на всички видове месо, включени в този индекс. Най-голямо е увеличението на цените на птичето месо особено от Бразилия. Факторите, довели до това покачване са голямото глобално търсене на внос и в същото време, ограниченията за износ от редица европейски държави поради огнища на птичи грип.

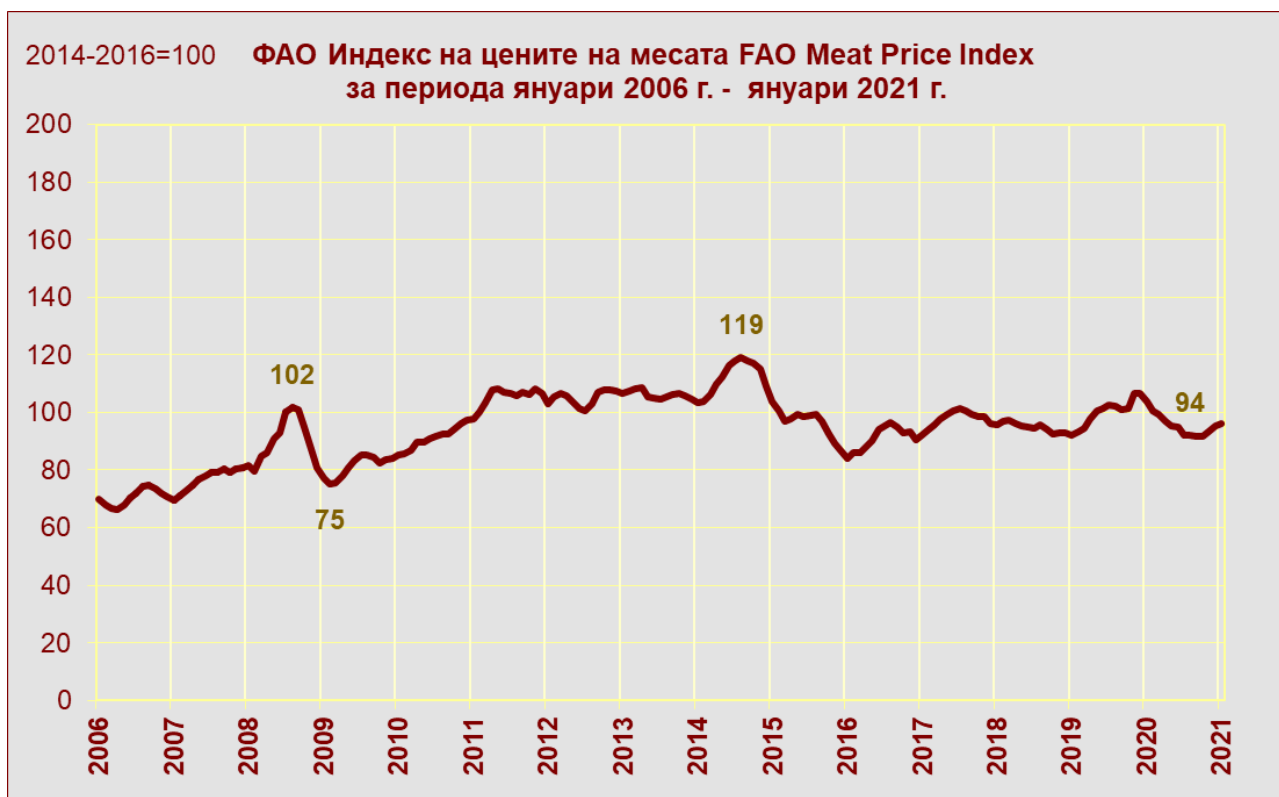
Котировките на говеждото и свинското месо нарастват незначително, тъй като предлагането на световните пазари е в съответствие с търсенето.

Цените на агнешкото продължават да се покачват, поради ограниченото предлагане от Океания и силното търсене от Китай. (фиг.74,75)

¹⁰ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Фиг. 74

Фиг. 75

Наблюденията на цените на свинското месо на стоковата борса в Чикаго показват също стабилизиране на пазара на месо. В края на януари цената е 1.54 долар/кг. През 2020 г. най-високите стойности са достигнати през м. октомври – 1.73 долар/кг, а през 2019 г. беше регистриран пик на цената на свинското месо на борсата в Чикаго от 2.10 долар/кг.(фиг. 76)

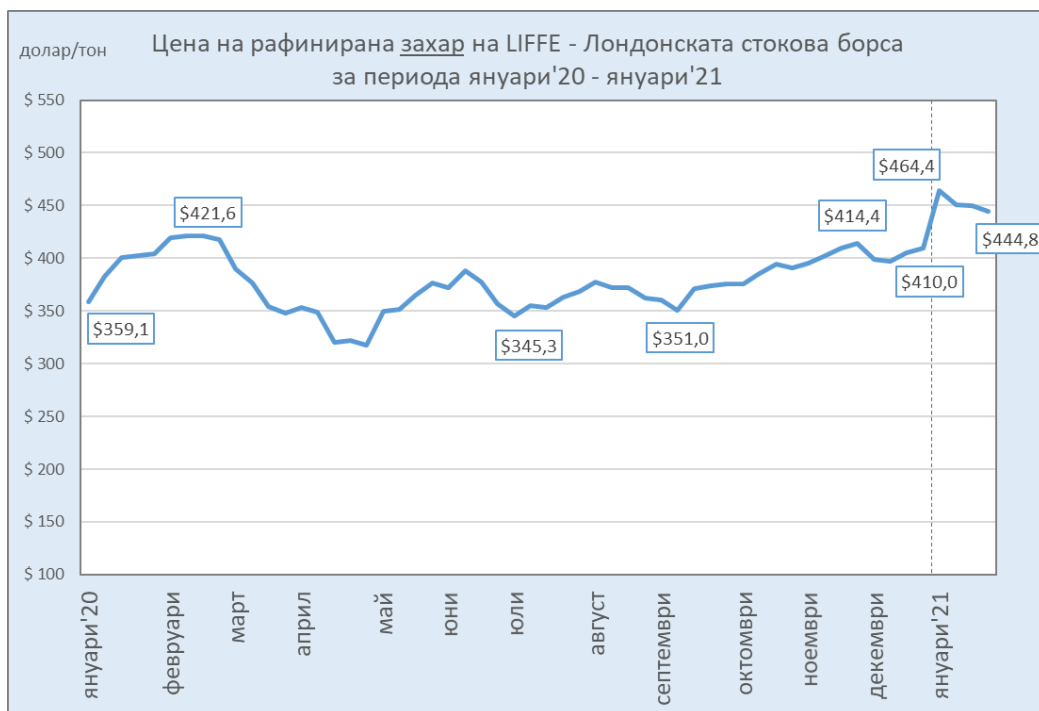
Фиг. 67 Цена на свинско месо на стоковата борса в Чикаго

Индексът на цените на захарта FAO¹¹ през януари е 94,2 пункта, като е със 7 пункта (8,1%) по-висок от стойностите през декември и стъпва на най-високото ниво от май 2017 г. Повишаването на цените се дължи главно на очакванията за намалено глобално предлагане през сезона 2020–2021 г. в резултат на влошаване на сортовете култури в Европейския съюз, Руската федерация и Тайланд, и по-сухото време в Южна Америка. За покачването на цените на захарта спомогна и неотдавнашното увеличение на цените на суровия петрол и засилването на бразилския реал спрямо щатския долар, което като цяло влияе на доставките от Бразилия, която е най-големият износител на захар в света. Продължаващото силно глобално търсене на внос на захар също допринася за покачване на индекса. Възходящият натиск върху цените се

¹¹ FAO Sugar price index

отслабва донякъде от големите експортни доставки от Индия на фона на очакваните рекордни реколти и одобрението от правителството на субсидии за износ за сезон 2020-2021.

Цената на рафинирана захар на Лондонската стокова борса в края на януари стъпва на ниво от 445 долар/тон, а средно месечната стойност е 453 долар/тон. След голямото покачване на стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г. (фиг.77,78)

Фиг.77

Фиг. 78

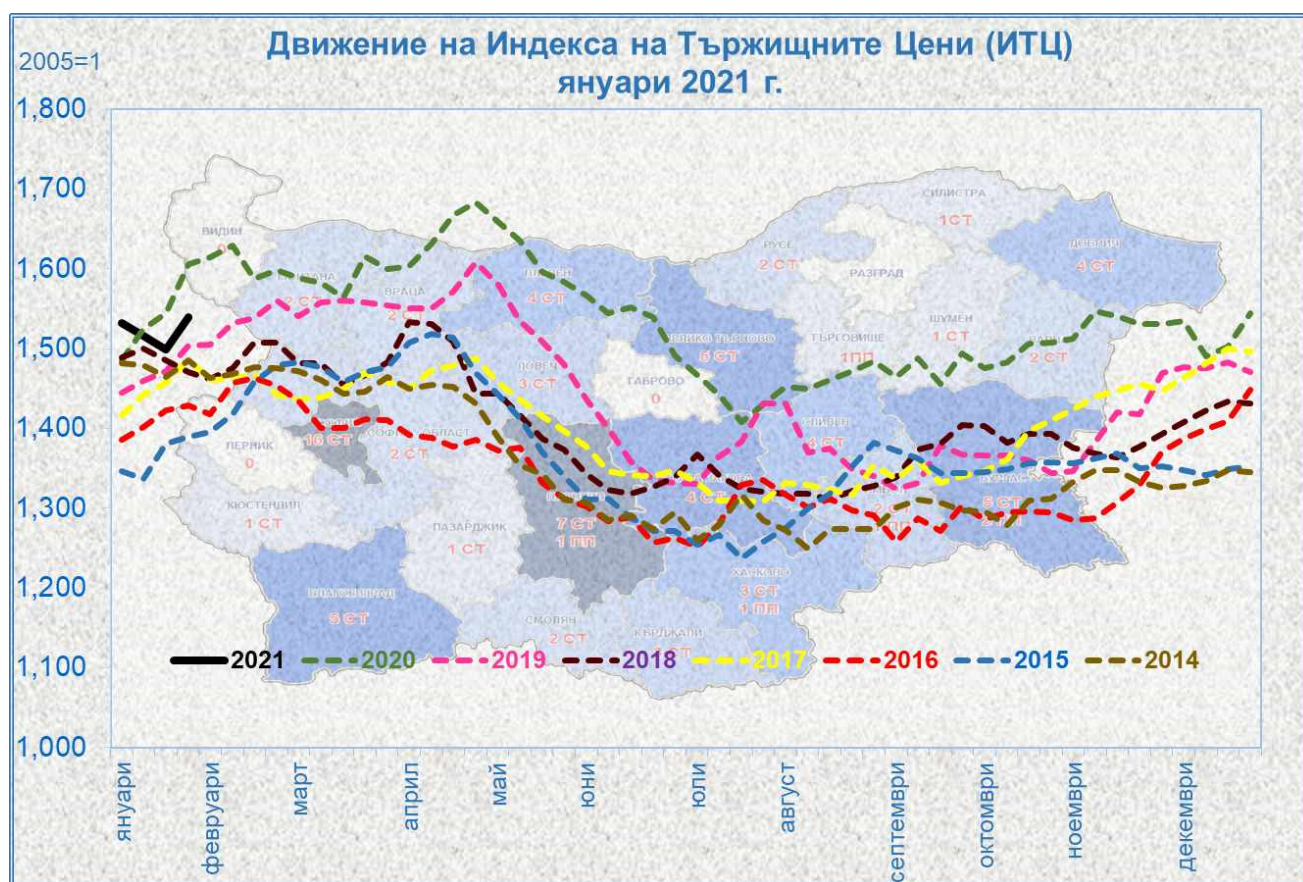
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

В началото на годината кривата на индекса има низходящ тренд, който се задържа до третата седмица на м. януари, след което се наблюдава покачване на стойностите. В края на месеца кривата стъпва на ниво от 1,539 пункта, като се доближава до нивото от началото на годината. (фиг. 80)

През м. януари 2021 г. кривата на Индекса на тържищните цени тръгва от по-високи нивата в сравнение с периода на 2014 г.- 2020 г., но в резултат на намаляването на стойностите още през втората седмица на месеца, кривата минава под нивото от 2020 г. и се доближава до нивото от 2018 г. (фиг. 79)

Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – януари 2021 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото.

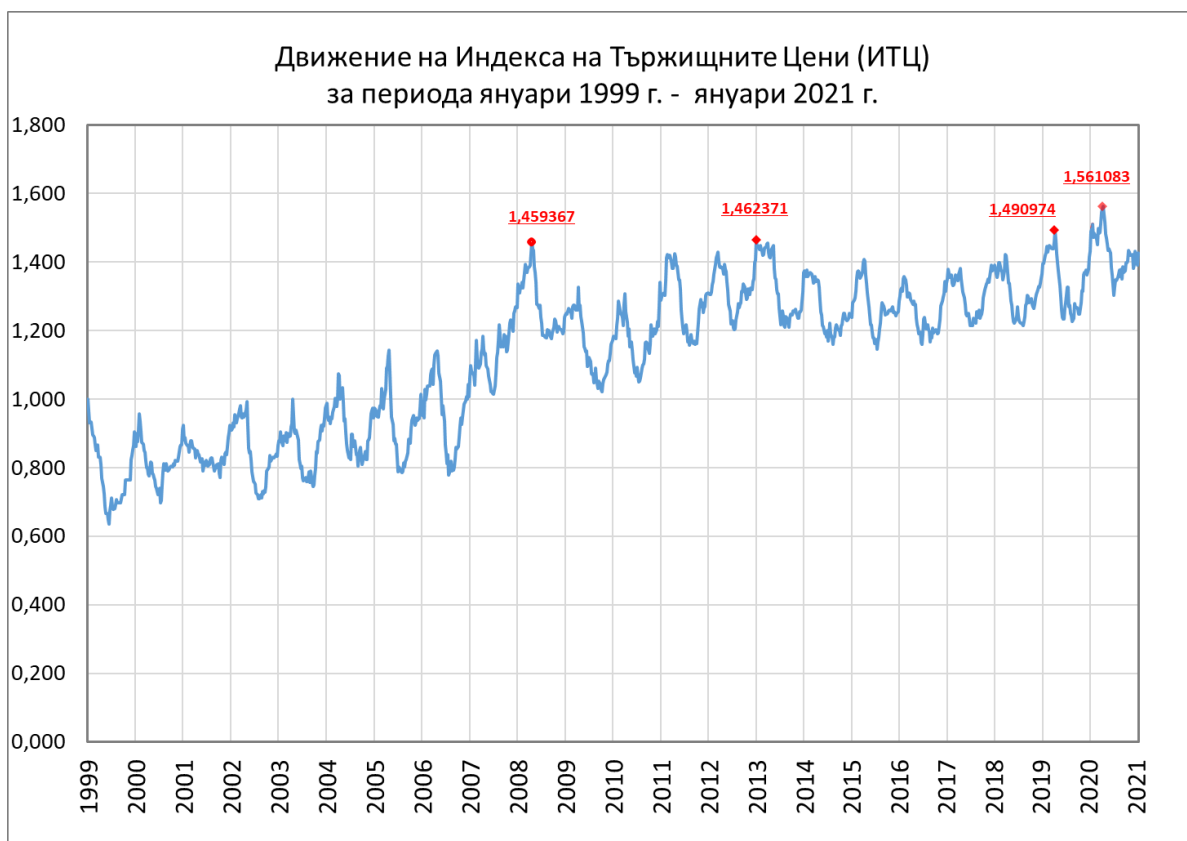
Най-високите стойности за този период индексът достига през първата седмица на месец февруари 2020 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива, са достигнати и през зимата на 2008 и 2013 и 2019 г. (фиг. 81)

Фиг. 79

Фиг. 80

Фиг. 81

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ